

dwars

studentenblad
Universiteit Antwerpen

Nummer 38 - jaargang 6
April 2007
GRATIS

Acco zonder boeken
De Roma in beeld
Bea Cantillon over de
welvaartsstaat
Douglas De Coninck

UAlumnus Sabine Hagedoren

Colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten.

dwars verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stad.

Oplage: 3.500 exemplaren.

V.U.: Ciska Hoet, Paardenmarkt 91, bus 1 B-2000 Antwerpen.

Hoofdredacteur: *Ciska Hoet.*

Redactiesecretaris: *Delphine De Pauw.*

Eindredactie: *Stijn Cools, Astrid De Wit, Matthias Meersmans (verantwoordelijke), Jonas Vincken.*

Redactie: *Wim Coreynen, Kirsten Cornelissen, Folker Debusscher, Maureen Deurinck, Niels Govaerts, Hendrik Jan, Ward Joppen, Mehdi Koocheki, Jef Leysens, Raissa Mvuyekure, Sabeth Snijders, Jef Van Hoofstat, Evelien Wouters, Ruud Wouters.*

Fotografie: *Rudina Coraj, Jef Leysens, Jonas Vincken (verantwoordelijke).*

Illustraties: *Dimitri Sakelaropolus.*

Puzzelredactie: *Raf Bocklandt.*

Vormgeving: *Folker Debusscher, Delphine De Pauw, Ciska Hoet, Ward Joppen (verantwoordelijke), Jef Leysens, Jonas Vincken, Tom Vingerhoets.*

Werkten mee aan dit nummer: *Bart Braem, Lieze Lingier en Lin Louage.*

Drukkerij: *Wilda nv, Deurne*

E-mail: dwars@ua.ac.be

Website: www.dwars.ua.ac.be

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars - studentenblad UA Paardenmarkt 91, kot 1 B-2000 Antwerpen*

Mocht het u ontgaan zijn: *dwars* heeft problemen ondervonden bij de verdeling van het vorige nummer. Blijkbaar waren enkele mensen niet opgezet met de publicatie van één van onze artikels. Niet alleen werden we getrakteerd op een stapel met azijn overgoten dwarsen voor de deur van ons redactielokaal, onze verdeelbakken werden bovendien op al de campussen systematisch leeggehaald zodat niemand ons blad nog kon lezen.

Al snel bleek dat de extreemrechtse Nationalistische Studentenvereniging (NSV) hiervoor verantwoordelijk was. Naar aanleiding van hun dertigjarig bestaan publiceerden wij namelijk een artikel waarin een overzicht gegeven werd van de niet zo frisse praktijken die de studentenclub op haar conto heeft.

Dat ze hier niet gelukkig mee zouden zijn, was te verwachten. Een dergelijke reactie is echter onaanvaardbaar. Voor een vereniging die het recht op vrije meningsuiting in haar beginselverklaring opgenomen heeft, is dit des te vreemder. Blijkbaar hebben ze niet genoeg vertrouwen in het oordeelsvermogen van onze lezers.

Opvallend is dat elke inhoudelijke reactie van de kant van het NSV uitblijft. Ondanks het feit dat we hen diets gemaakt hebben dat we open staan voor discussie en graag hun visie op het gewraakte artikel publiceren, blijft het wat dat betreft bijzonder stil. Ik wil er dan ook op wijzen dat niemand ook

maar één enkele poging heeft ondernomen om de door ons weergegeven feiten te weerleggen.

Wel hebben we vanuit verschillende hoeken kritiek gekregen op de strekking van het artikel, de titel en de opmaak (lees hierover meer in de lezersbrief van de overkoepelende studentenvereniging op pagina 7). Ik wil best toegeven dat we

Censuur

wat betreft de opmaak weinig aan de verbeelding hebben overgelaten maar het gebruikte icoontje is een NSV-embleem en ook het gotische lettertype is hen niet vreemd. De opinie van de redacteur schemert inderdaad door, maar deze keuze valt zeker te legitimeren (zie opnieuw p. 7). De redacteur in kwestie heeft zich terdege geïnformeerd en het gaat wel degelijk om een historisch correct artikel. Bovendien valt hem moeilijk te verwijten dat hij niet achter de extremistische idealen van het NSV staat: strafbare feiten behoren niet tot de acties van democratische verenigingen.

Het NSV is de laatste tijd erg aanwezig op en rond de Stadscampus en het leek ons bijgevolg opportuun iets over hen te schrijven. Dat ze na afloop van een betoging op 8 maart hun hand er niet voor omdraiden het studentencafé Markies de Sade kort en klein te slaan, bewijst alleen maar dat ze het geweld niet schuwen. Is het dan niet de taak van een studentenblad om over hen te berichten?

Ciska Hoet, hoofdredacteur

dwars 38 Inhoud

Cartoon	2	
Colofon	2	
Editoriaal	3	Censuur
Vaarwel, welvaart	4	Bea Cantillon over de sociale zekerheid
Lezersbrieven	7	VUAS en Stijn Baert
SMS	9	Spetters!
Literair	9	Navels
Acco zoekt contact	10	Boekhandel wil problemen oplossen
Controverse loont	12	Berucht journalist Douglas De Coninck
Baarmoeder, waarom sterven wij?	16	Vaccin voor baarmoederhalskanker
Centerfold	18	De Roma
“Voor mijn ego hoeft het niet”	22	Interview met dichter Charles Ducal
Post!	25	Erasmuscolumn
UAlumni	26	Sabine Hagedoren
Tom Pintens	28	Aan de tand gevoeld
Eigen gelijk eerst	30	Grenzen aan de economische groei
Cultuurtips	31	Meikevers in april

Tom C. Korologos	32	Interview met de VS-ambassadeur
Gekunsteld	35	Kronos Quartet
Koken met Pistoletto	36	Kunst op de campus
Snor Van De Maand	37	Margriet Hermans
Puzzel	38	Win cultuurcheques
Filosoferen bij de kapper	39	Herenkapper Hassan
Met dank aan...	40	De technische dienst

Foto voorpagina: Jonas Vincken

Vaarwel, wélvaart

Tekst: Mehdi Koocheki en Jonas Vincken
Foto's: Jonas Vincken

In de aanloop naar de verkiezingen gonzen de media van goed nieuws en hoopvolle beloftes. De studie *Postremus inter pares* sloeg dan ook in als een bom: het Centrum voor Sociaal Beleid (CSB) van onze universiteit trok aan de alarmbel met de boodschap dat de Belgische welvaartsstaat niet meer is wat ze vroeger was. We gingen te rade bij vice-rector en CSB-directeur Bea Cantillon.

De resultaten van uw studie veroorzaken behoorlijk wat ophef. Kan u kort uw conclusies schetsen?

BEA CANTILLON Het Belgische sociale zekerheidsmodel is aan het afkalven. In de jaren zeventig en tachtig was het wereldwijd de absolute top. Nu behoren we nog steeds tot de Europese kopgroep - met daarin ook Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk en Zweden; de negen landen waarmee we onszelf graag vergelijken - maar binnen die groep presteren we matig.

Hoe zijn we onze koppositie dan kwijtgespeeld?

CANTILLON Twee loodzware gewichten wegen op de Belgische sociale zekerheid: de overheidsschuld en de werkloosheid. Een deel van onze belastingen dient om de overheidsschuld af te betalen. Dit betekent dat de fiscale druk hoger is dan elders, maar de *return* relatief klein. Ten tweede hebben we weinig mensen aan het werk. Er zijn dus in verhouding weinig mensen die bijdragen voor de sociale zekerheid

betalen, en omgekeerd een erg groot aantal mensen dat net nood heeft aan een uitkering. Door deze twee factoren is ons sociaal model er de laatste vijftien jaar sterk op achteruitgegaan. Daardoor ontstaan er grotere kloven in de samenleving: tussen werkenden enerzijds en werklozen, gepensioneerden en zieken anderzijds, maar ook bijvoorbeeld tussen mensen met kinderen en mensen zonder kinderen.

Men heeft het vaak over een sluipend gevaar dat zich onopgemerkt voltrokken heeft. In '97 waarschuwde u er echter al voor dat een aantal economische en sociale trends zou leiden tot een grote druk op de sociale zekerheid.

CANTILLON Dit verhaal hebben wij al veel vaker geschreven: de sociale zekerheid weegt te zwaar, ze is verzadigd, het kan zo niet voort. Deze studie is geen primeur. In de jaren tachtig had men reeds hetzelfde probleem: een hoge overheidsschuld - veel hoger nog dan nu - en weinig mensen aan het werk.

Hoe reageerde de overheid er toen op?

CANTILLON In die periode - dat was

de periode-Dehaene, die eerst minister van Sociale Zaken was en daarna premier - heeft men het systeem selectiever gemaakt. Men voerde belangrijke besparingen door in de sociale zekerheid, maar men sneed enkel bij diegenen die het aankonden: samenwonenden zonder kinderen, om maar een voorbeeld te geven. Zij die het financieel minder breed hadden, zoals alleenstaanden, ondervonden geen last van deze besparingen.

Dat kon men niet blijven doen.

CANTILLON Neen. Eind jaren tachtig was deze piste opgebruikt: selectiever kon niet meer.

In de jaren negentig koos de regering er dan voor om geen welvaartsaanpassingen meer door te voeren.

CANTILLON Men heeft de uitkeringen niet langer laten stijgen samen met de lonen, het nationale inkomen of de algemene welvaart in het land. Dat verklaart de groeiende ongelijkheden in de maatschappij.

Keuzes durven maken

Welke maatregelen zou de overheid nu moeten nemen om de sociale zekerheid te beschermen?

CANTILLON Ten eerste moet men meer mensen aan het werk krijgen. Het huidige activeringsbeleid is een stap in de goede richting, maar verzinkt in het niets vergelijken met dat van Nederland of de Scan-

dinavische landen. Ten tweede zou men de sociale zekerheid lichter moeten maken. Nu wordt er te veel gedekt: "risico's" waarvan men zich de vraag moet stellen of het wel degelijk sociale risico's zijn.

U bedoelt het tijdskrediet, waarmee werknemers tijdelijk loopbaanonderbreking kunnen opnemen.

CANTILLON Bijvoorbeeld, ja.

Gilbert De Swert, voormalig hoofd van de ACV-studiedienst, antwoordde hierop dat het tijdskrediet minder dan 1 procent van de kosten voor sociale zekerheid uitmaakt.

CANTILLON Dat klopt, maar het is een tekenend voorbeeld van de mentaliteit van een maatschappij die geen keuzes durft te maken. Men durft niet meer te definiëren wat maatschappelijke verantwoordelijkheid is en wat niet. Een loopbaanonderbreking om voor je kinderen of voor je zieke ouders te zorgen, dat moeten we uiteraard ondersteunen. Maar welk risico dekt onze sociale zekerheid als een werknemer tijdskrediet opneemt om naar de Balearen te gaan? We durven het maatschappelijke debat niet aangaan.

Hetzelfde geldt voor brugpensioenen. De meeste 58-plussers zijn nog voldoende fit, - zowel fysiek als mentaal - om zeer productief te zijn. We laten hen desalniettemin vervroegd met pensioen gaan. Men moet durven kiezen en enkel de 58-plussers die het daadwerkelijk nodig hebben

ondersteunen. Ook werkloosheidsuitkeringen zijn een goed voorbeeld: de sociale zekerheid moet enkel *onvrijwillig* werklozen bijstaan, dat spreekt toch voor zich? De controle hierop was echter lange tijd verwaarloosbaar: men gaf zonder veel nadenken alle werklozen een uitkering, onbeperkt in de tijd.

Wanneer we over brugpensioenen en werkloosheidsuitkeringen spreken, hebben we het duidelijk niet meer over 1 procent. Het is tijd om keuzes te maken.

Mensen geven niet graag af wat ze als verworven rechten zien.

CANTILLON Toch is er geen andere optie: langzamerhand begint dat besef bij iedereen door te dringen. Het is de enige manier om de sociale bescherming voor zij die het nodig hebben op een behoorlijk niveau te krijgen.

Waarom hebben we het zo moeilijk om keuzes te maken?

CANTILLON Verschillende factoren spelen mee. De communautaire tegenstellingen in België zijn zeker van belang: het is moeilijk een degelijk sociaal beleid te voeren in een land waar de bevoegdheidsverdeling niet gestabiliseerd is. Van een sociaal federalisme is eigenlijk geen sprake. Naast grote sociaaleconomische tegenstellingen zijn er ook belangrijke politieke verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. Over de taalgrens bekijkt men deze problematiek heel anders: men reageert er sussend, hoewel daar veel meer werkloosheid en armoede is. Een tweede factor zijn de behoudsgezinde reflexen in het middenveld.

Bedoelt u met dat laatste de reactie van Gilbert De Swert, die de conclusie van uw studie in twijfel trekt?

CANTILLON Inderdaad. Hij zegt dat de minstbedeelden niet armer geworden zijn, integendeel: dat dit enkel zo lijkt omdat de welvaart van de anderen steeg en de rijken dus

rijker werden. Het gaat met andere woorden slechts om relatieve verschillen volgens De Swert. Maar daar gaat het potverdekke juist over, die relatieve verschillen! De verdeling van de welvaart, dat is net wat van belang is. Het is toch merkwaardig dat een syndicalist zo'n standpunt inneemt over de groeiende ongelijkheden in de samenleving? Vanuit een verkeerd begrepen groepsbelang weert men noodzakelijke hervormingen van de politieke agenda: men heeft schrik dat wanneer men te hard roept dat het niet goed gaat, er ook daadwerkelijk besparingen zullen volgen. Zo'n behoudsgezinde instelling is uiteraard nefast op langere termijn, in de eerste plaats voor zij die op de sociale bescherming aangewezen zijn voor hun bestaanszekerheid.

Een gebrek aan verantwoordelijkheidszin.

CANTILLON Niet toevallig zijn de huidige koplopers op het vlak van sociale zekerheid de Scandinavische landen. Kenmerkend is de grote maatschappelijke verantwoordelijkheidszin die daar leeft: een samenleving met een grote solidariteit, waar de burgers hun rechten maar ook hun plichten kennen.

Ontbreekt dit besef in België?

CANTILLON In België is er niet echt sprake van verantwoordelijk gedrag op de arbeidsmarkt, noch bij de werkgevers, noch bij de werknemers: kijk maar naar het tijdskrediet, de brugpensioenen... Dat is niet de schuld van de individuen die hiervan gebruik maken, maar van het hele systeem en de maatschappij die het in stand houdt.

Vergrijzing

Even terug naar de twee basisfactoren: werkloosheid en overheidsschuld. De laatste weken werden de kranten gevuld met goednieuwsshow's over de economie: in sommige regio's was de werkloosheid zo goed als onbestaande. Verhofstadt II zou dan toch

bijna aan de 200.000 banen geraken...

CANTILLON Dat klopt, maar je moet die zaken kunnen plaatsen. Om te beginnen zijn de ons omringende landen performanter geweest dan wij in het creëren van werkgelegenheid. Verder is het juist dat er 180.000 jobs zijn bijgekomen, maar tegelijkertijd zijn er veel meer mensen op de arbeidsmarkt ingestroomd: om demografische redenen en ook omdat er nog steeds een toevloed is van vrouwen die voordien niet of minder werkten. Dat verklaart waarom zowel de tewerkstelling als de werkloosheid tegelijkertijd toegenomen zijn.

Het verhoogde aantal mensen op de arbeidsmarkt is slechts tijdelijk: het actieve, werkende deel van de bevolking zal dalen door de vergrijzing.

CANTILLON Inderdaad: tegen 2015 zullen we reeds een duidelijk verminderde instroom op de arbeidsmarkt zien, louter om demografische redenen.

Dat betekent een besparing voor de sociale zekerheid op de werkloosheidsuitkeringen, maar...

CANTILLON Daardoor is het probleem van de afkalkende sociale zekerheid niet opgelost, integendeel. Naast een kleinere instroom op de arbeidsmarkt krijg je een sterke toename van het aantal pensioen-gerechtigden.

De Studiecommissie voor Vergrijzing voorspelt een meerkost voor de sociale zekerheid van 3,4 procent van het bruto binnenlands product tegen 2030 door de vergrijzing.

CANTILLON Dat is erg veel. We moeten daarbovenop ook nog iets doen aan de nieuwe behoeften, zoals onderwijs en ouderenzorg, of de inspanningen voor

het milieu: zaken waarvoor we in elk geval iets extra zullen moeten doen. En dan hebben we de afkalkende sociale zekerheid nog niet eens aangepakt!

“Welk risico dekt onze sociale zekerheid als een werknemer tijdskrediet opneemt om naar de Balearen te gaan? Het is tijd om keuzes te maken.”

Heeft paars op dit vlak gefaald?

CANTILLON Paars heeft de gunstige economische conjunctuur te weinig gebruikt om de overheidsschuld versneld af te bouwen. Dat is erg, want zo hebben we de kans laten liggen om in goede omstandigheden alvast een voorsprong te nemen op de problemen van de volgende decennia. Nu is het te laat: in 2010 komen we reeds in een turbulente fase. De samenleving zal grondig wijzigen als gevolg van de vergrijzing. Dan zal men dubbele inspanningen moeten doen.

Privatisering en liberalisering

Hoe zit het met de privatisering van de sociale zekerheid?

CANTILLON Die is nu volop bezig, als reactie op de achteruitgang van ons sociaal systeem. Neem nu de gezondheidszorg: de bijdrage van de patiënt ligt er inmiddels rond de 25 procent, dat is zeer hoog in vergelijking met andere landen.

Als reactie laten mensen zich privaat verzekeren. Hetzelfde geldt voor de pensioenen: het pensioensparen en de aanvullende pensioenen nemen snel toe.

de verdeling van de welvaartskoek blijven velen erg zwijgzaam.

Welvaartscreatie en gelijke kansen worden belangrijker geacht dan welvaartsverdeling.

CANTILLON Ja, men probeert nu iedereen gelijk aan de start te krijgen, niet meer aan de meet.

Een liberalisering van links.

CANTILLON Dat klopt. Dat gebeurt in bijna alle Europese landen.

Vroeger was u zelf CVP-senator. Reacties op uw studie durven wel eens ad hominem zijn: men verwijt u partijgebondenheid. Hoe voelt u zich daarbij?

CANTILLON Ik trek me daar eerlijk gezegd weinig van aan. Ik heb loyaliteiten, maar dat belet me niet mijn werk als onafhankelijk onderzoeker te doen. In '97 heb ik in volle verkiezingsperiode een studie gepubliceerd over de toename van de armoede in de jaren negentig - toen SP én CVP aan de macht waren - terwijl ik zelf op de senaatslijst stond. Men kan mij dus niet verdenken van partijpolitieke manoeuvres. Neen, daar sta ik boven en ik denk dat ik voldoende maatschappelijke geloofwaardigheid heb. Verstandige politici geven me trouwens gelijk.

Kriebelt het niet om terug actief in de politiek te gaan?

CANTILLON Absoluut niet. Ik werk nu hard om van de UA een sterke, grote universiteit te maken, de beste van Vlaanderen! (*lacht*) Hier heb ik het gevoel dat ik mijn steentje kan bijdragen en het verschil maken. Neen, kriebelen doet het niet. ■

< Lezersbrief >

Beste redactie van dwars,

Met betrekking tot het artikel over NSV dat verschenen is in dwars, willen wij duidelijk onze bezorgdheid uitdrukken over politiek getinte artikels, waarbij een duidelijke mening van de redactie naar voren komt, in door de universiteit gefinancierde publicaties. Ook wij als overkoepelende studentenclub proberen in onze publicaties daarmee voorzichtig om te gaan. Wij willen niet dat publicaties gefinancierd door onze universiteit een forum worden voor gekleurde meningen van de redactie. Politiek mag en moet zelfs wel aan bod komen in een studentenblad van een pluralistische universiteit zolang de redactie maar een neutrale en objectieve houding aanneemt.

Zo trachten al de studentenverenigingen die subsidies krijgen van de Universiteit een doel na te streven in een geest van pluralisme en los van elke politieke partij of welke politieke organisatie ook, zonder onderscheid van cultuur, ras, geslacht of levensbeschouwing.

Uiteraard verdedigen ook wij de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid, de fundamenteën van een democratische samenleving. Alle meningen mogen en moeten van ons aan bod komen, zeker ook in dwars. Maar een politiek gekleurde mening van de redactie van dwars die heel de Universiteit dient te representeren en die door deze universiteit, een overheidsinstelling, gefinancierd wordt, daar hebben wij serieuze vragen bij. Als de redactie van een door de overheid gefinancierd blad een politieke mening naar voren brengt, dan brengt dit juist de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid in gevaar. Waarom? Aangezien de neutraliteit van het blad dan in vraag kan worden gesteld, aangezien ze financieel afhankelijk zijn van de overheid. Om een vergelijking te maken: een journalist van de openbare omroep mag ook geen eigen politieke mening of voorkeur duidelijk maken. Zij mogen enkel een objectieve en neutrale reportage maken. En het artikel over NSV is niet objectief of neutraal te noemen, aangezien het enkel een opsomming geeft van negatieve punten. Bovendien suggereert de titel van het artikel, "De herauten van de haat", geschreven in gotische letters, en heel de opmaak van het artikel tegen een zwarte achtergrond en de uitvergrotting van racistische opmerkingen, een vrij subjectieve inhoud. De redactie van dwars heeft ons reeds uitgelegd dat de titel een ludieke verwijzing is naar een bijnaam van Philip Dewinter, maar toch blijft dit een suggestieve inhoud weergeven.

Deze reactie mag zeker niet beschouwd worden als een steun voor NSV. Wij hebben geen enkele sympathie voor deze studentenvereniging of voor elke andere politiek getinte vereniging, en wij zouden reageren op eender welke politieke mening die de redactie van dwars naar voren brengt, ook al zou die aanleunen bij onze mening. Wij zijn gewoon van mening dat de redactie van een door de overheid gefinancierd blad een meer neutraal en objectief artikel kan schrijven, zelfs al gaat het over een politiek gekleurde studentenvereniging.

Natuurlijk vinden wij ook dat dwars kritische artikels mag en zelf moet schrijven. Een kritische doorlichting van de Universiteit en van studentenverenigingen is nodig in

een democratische instelling. Wij vinden niet dat heel het artikel over NSV onrecht is, het zijn slechts enkele punten die naar onze mening een gekleurde visie van de redactie naar voren brengen.

Verder steunen wij elke queeste van de redactie van dwars om de studenten te informeren met een kritische doorlichting van universitaire en andere aangelegenheden.

Stijn Paridaens
Financiën VUAS 2006-2007
Praeses ASK-Stuwer 2006-2007

Frédéric Van Diest
Vice-woordvoerder VUAS 2006-2007
Vice-praeses ASK-Stuwer 2006-2007

Beste collega's van VUAS en ASK-Stuwer,

Bedankt voor jullie reactie. Ze bewijst dat jullie je taak als studentenvereniging ernstig nemen en dat jullie de publicaties in ons blad met gepaste aandacht lezen. Dat neemt echter niet weg dat we jullie logica niet kunnen volgen en om onze argumentatie uiteen te zetten lijkt het ons wenselijk om ook kort de geest van dwars toe te lichten. Vooraf willen we nog vermelden dat we - net als jullie - hier niet op de inhoud van het bewuste artikel zullen ingaan.

{dwars} is een onafhankelijk studentenblad. Dat impliceert twee zaken. Ten eerste betekent 'onafhankelijk' volgens onze statuten "zonder onderworpen te zijn aan inhoudelijke censuur of verplichtingen vanwege de universiteit of haar organen." {dwars} is géén UA-blad dat verplicht is de visie van onze universiteit weer te geven. Ten tweede worden wij voor en door studenten gemaakt. We worden met andere woorden elke maand gratis op alle campussen verdeeld en we hebben een open redactie. Elke student van de Universiteit Antwerpen is welkom bij ons en krijgt de kans om in ons blad te publiceren.

Dit heeft consequenties. Zo gaat de vergelijking met een gesloten redactie als die van de openbare omroep niet echt op. Bij ons beslist de hoofdredacteur er niet over wie voor ons blad mag schrijven. Daarenboven wisselt onze redactie steeds: het is onmogelijk om een stabiele, onveranderlijke visie op onze universiteit aan te houden.

Concreet betekent dit dat onze groep heterogeen is. Bij ons leven verschillende meningen en visies naast maar vooral ook mét elkaar. Wij wensen die meningsverschillen niet uit de weg te gaan maar kiezen ervoor ze aan bod te laten komen. Dit komt overigens bijzonder dicht in de buurt van wat de UA onder 'actief pluralisme' verstaat. We geloven in de kracht van inhoudelijke en beargumenteerde discussies

Vervolg volgende pagina

en denken niet dat het zinvol is om enkel te gaan voor de gemiddelden en nietszeggende eenheidsworst.

Er kunnen dus best af en toe opiniërende artikels in dwars gepubliceerd worden. Ze geven weer wat er leeft aan de universiteit. We zijn ons er wel van bewust dat we enkel een zekere mate van representativiteit bereiken als we verschillende meningen aan bod laten komen en houden dit dan ook waakzaam in het oog. Iedereen die {dwars} kent, weet dat we deze lijn al sinds de oprichting aanhouden en dat we bovendien onze informerende taak bijzonder ernstig nemen.

Los daarvan willen we ook nog opmerken dat het ons onjuist lijkt te stellen dat jullie activiteiten in se apolitiek zijn. Mensen die verkozen zijn en dankzij hun mandaat deelnemen aan het bestuur van een universiteit, zijn evenzeer met politiek bezig.

We concluderen dus dat we met dit artikel niet over de schreef gegaan zijn. Verder zijn we altijd bereid dit soort discussies te voeren en zien we ze als een mogelijkheid om kritisch onze bestaansredenen te overdenken. Ze dagen ons uit om onszelf in vraag te stellen en wij hopen dat we onze lezers in de toekomst kunnen blijven prikkelen.

Met vriendelijke groeten,

De redactie

< Lezersbrief >

Beste redactie,

Graag zou ik in dit recht van antwoord willen reageren op het artikel annex opinie-stukje toogpraat “In het kruis getast”. Abstractie makend van het algemene bedenkelijke (inhoudelijke en stylistische) niveau van hetgeen Mehdi Koocheki liet afdrukken, heb ik behoorlijk wat moeilijkheden met hetgeen hij over mezelf schreef.

Vooreerst verwijt Koocheki - niet gehinderd door het feit dat we elkaar nooit hebben ontmoet, laat staan met elkaar gepraat - me in zijn artikel me “de mediageilste der Vlaamse studentenvertegenwoordigers” te zijn. Ik vind dat heel erg jammer en ontmoedigend. Dat ik waarschijnlijk een pionier ben geweest in het actief extern communiceren van de (Gentse) studentenvisie en studentenbelangen en dat ik zaken heb gerealiseerd (Student Kick-Off, een intersemesteriële vakantie aan de UGent...) die de pers relevant genoeg vond om erover te verhalen, dat vind ik geen zaken waarvoor ik aan de schandpaal dien genageld te worden. Daarenboven is het zo dat ik tegenwoordig veeleer de projecten en visie van anderen probeer te laten capteren door de pers dan dat ik zelf nog op het voorplan treed.

Ook de stelling dat een “eenmans-guerrilla” zou begonnen zijn na een verloren stemming, snijdt geen hout, aangezien ik mijn evaluatienota “VVS. Vereniging? Studenten?”, die zoveel ophef maakte (en de aanleiding was voor VVS om me te “schorsen”, hetgeen statutair onmogelijk bleek), schreef in de zomervakantie, als een soort (tijdelijk?) afscheid aan VVS.

Ik vind het ten slotte jammer dat Mehdi Koocheki niet de moed heeft (gehad) om in te gaan op de kritieken die ik heb neergeschreven - en waar ik, ondanks een verzoenend gesprek met VVS, tot op de dag van vandaag achtersta - temeer daar deze kritieken net de (aangehaalde) redenen voor het opstappen van LOKO (studentenraad K.U.Leuven) zijn en de VUB-studentenraad recentelijk al deze kritieken herhaalde en hervormingen eiste (en opnieuw met opstappen dreigde).

Stijn Baert

studentenvertegenwoordiger in de Raad van Bestuur en het Bestuurscollege van de UGent

Stijn Baert heeft een punt. In het artikel wordt niet ingegaan op de aanvallen en laster van Baert en LOKO aan het adres van een bepaald personeelslid van VVS. Maar ik vond die dan ook niet zo relevant. Het personeelslid, dat volgens Baert de baarljike duivel binnen VVS is, heeft ondertussen zelf op een Algemene Vergadering van VVS een vertrouwensstemming over haar persoon aangevraagd en die overtuigend gewonnen. Op diezelfde AV werden ook uitvoerig de resultaten van een enquête over de interne werking van en de vele kritieken op VVS besproken. Een enquête die Baert heeft geweigerd in te vullen.

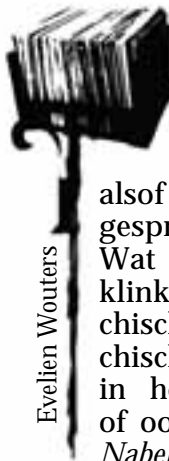
Het woord éénmanguerrilla duidt op het feit dat Baerts eigen studentenraad herhaaldelijk afstand heeft genomen van de standpunten van haar voorzitter en heeft verklaard niks te maken te willen hebben met zijn persoonlijke hetze tegen VVS. Als ik Baert mediageil noem, is dat dan ook omdat hij in deze vooral een pionier was in het ‘actief extern communiceren’ van zijn persoonlijke mening (en dus niet die van zijn studentenraad of -koepel). Dit alles wil zeker niet zeggen dat Baert in Gent zelf nog geen goed werk heeft geleverd als studentenvertegenwoordiger, waar hij een aantal mooie zaken heeft bereikt.

Het is eveneens waar dat de toenmalige VVS-fractie van de VUB-studentenraad kritieken van Baert heeft overgenomen. Ondertussen zijn die mensen wel volledig teruggefloten door hun eigen studentenraad (déja vu?) en vervangen door andere studentenvertegenwoordigers. Dat LOKO zich op zijn kritieken beroept is niet verwonderlijk, die zijn nog steeds op zoek naar om het even welke stok om de koepel mee te slaan.

Er valt inderdaad veel te verbeteren aan de werking van VVS, maar kwaad weglopen omdat je een stemming of een discussie verliest, brengt volgens mij niet veel zoden aan de dijk. Soit wie meer wil weten over Stijn Baert en zijn visie op VVS kan steeds eens een kijkje nemen op zijn website: <http://studwww.ugent.be/sbaert/>

Mehdi Koocheki

Literair

Evelien Wouters

Navel. Laat dit woord van je tong glijden alsof je het nooit eerder uitgesproken hebt. *Glissando!* Wat een mooi woord – het klinkt haast een beetje Tsjechisch. (*Pupek* in het Tsjechisch, *nombril* en *ombilic* in het Frans, *belly button* of ook navel in het Engels, *Nabel* in het Duits en *navel* in het Zweeds.) Klinkt ook een beetje als 'nevel'. De enige plaats aan de buitenkant van ons lichaam die zo nauw verbonden is met de ingewanden. Het lijkt wel een knopje waarop men kan duwen om toegang tot onze binnenkant te verkrijgen. Een navel is iets esoterisch. We staren er allemaal wel eens naar: dit gevoelige bobbeltje/putje is namelijk het centrum van onze wereld.

Er was ooit een brede meneer die meende dat de navel een overblijfsel was van hoe wij als mensen vroeger waren: heroïsche, sterke wezens die met hun bolvormigheid de perfectie naderden en met verenigde krachten – vier armen en vier benen (wat een suizende snelheid moet me dat geweest zijn) – elk gevaar moeiteloos konden trotseren. Zoals wel vaker

voorkomt, sloeg die heroïek op een gegeven moment om in hoogmoed. En Hij zag dat het niet goed was. Hierop nam Hij z'n bliksem ter hand en kliefde ons in tweeën. Het bloed en flegma gutsten uit onze overgesneden aderen, waarop Hij het bevel gaf tot genezen. Onze huidjes werden mooi samengetrokken en als een geldbuidel werd ons vellekje bijeen gebonden in een strop, ter hoogte van het midden. We waren genezen, maar de wonden heelden niet. Het verlangen naar onze wederhelft bleef als een helse zeurende fantoempijn achter, een pijn die in de aanblik van de Ander omsloeg in een sprankeltje hoop – hoop groot genoeg om de verliefdheid te voelen in je navel. Onze buik is het centrum waaruit elk verlangen ontspruit, als het spuiende gat van een walvis. Bij het zien van het lichaam van de ander scheurt je navel bijna open en dan denk je: 'Hoe perfect zouden wij samen niet zijn? Wij tweeën, wij kunnen de wereld aan. Samen sterk! Als twee handen op één buik.'

Aangezien we toch verlaafd blijken te zijn aan allerlei spelletjes, wordt het hoog tijd dat SMS mee op de kar springt. Mail ons het juiste antwoord door op de vraag: wat werd er de afgelopen maand NIET aangetroffen op de vloer van een gevangenis hier ten land? a) een stuk zeep, b) een gsm of c) een zuignap van de kolossale, 450 kg wegende inktvis die vorige maand gevangen werd in Nieuw-Zeeland. Stuur ons het juiste antwoord op en win exclusief een verrassingspakket met huisraadartikelen, deze morgen vers opgevist uit het Verrebroekdok!

Een Japanner heeft ruim drie weken in de wildernis overleefd zonder te eten of te drinken, en wel door een soort winterslaap te houden. Toen hij eind oktober werd gevonden op de berg Rokko had de vermiste Mitsutaka Uchikoshi bijna geen polsslslag. Zijn organen functioneerden nog nauwelijks en zijn lichaamstemperatuur was slechts 22 graden Celsius. De man in kwestie herinnert zich niets meer, maar volgens de dokters moet hij tijdens zijn wandeltocht opeens zijn gestruikeld en bewusteloos zijn geraakt. Hij ondervindt waarschijnlijk geen blijvende gevolgen van zijn winterslaap... op een paar aanbiedingen van de inrichters van de Japanse versie van 'Big Brother' na tenminste.

Aan de universiteit van het Duitse Freiburg werd het examenreglement wel heel strikt toegepast. Een 27-jarige student met problemen aan de urinewegen mocht tijdens een examen de aula niet verlaten om naar het toilet te gaan. Men dreigde hem

zelfs te buizen indien hij dit toch zou doen. Ondanks het feit dat de student zijn situatie toelichtte, reikte het medeleven van de opzichters niet verder dan de student toe te laten om ter plekke en in de aanwezigheid van zijn medestudenten zijn kleine boodschap in een lege plastic fles te deponeren. De universiteit zelf heeft reeds haar excuses aangeboden voor het onbehouden gedrag van haar personeelsleden, doch deze laatsten zien geen graten in hun gedragingen. "Reglement is reglement; en als ze bij het examen hun gezeik op papier kwijt kunnen, dan kunnen ze dat ook in een flesje!", zo klonk het.

Nog meer Duitse weetjes: een boer eist 4.900 euro schadevergoeding van drie jongeren omdat die zijn mannelijke struisvogel de schrik van zijn leven hadden bezorgd. De jongelui hadden vlak naast hem vuurwerk afgestoken en volgens de boer had dit het dier zo sterk aangegrepen dat zijn libido voor een periode van zes maanden - *excusez le mot* - beneden alle peil bleef. Op die manier liep de boer naar eigen zeggen op zijn minst veertien nakomelingen (aan 350 euro per stuk) van zijn prijsbeest mis. Impotentie ten gevolge van te luid vuurwerk... misschien een ideeetje voor de seminariescholen?

In Pakistan is de politie op zoek naar een psychisch gestoorde man die het twee jaar oude lijk van zijn vader had opgegraven. Volgens zijn familie speelde de man al langer met het waanidee om zijn vader terug tot leven te wekken. Nu maar hopen dat dit de familie Pfaff niet op ideeën brengt.

Spetters!

Niels Govaerts

Leesboeken, handboeken, tekstboeken: je vindt ze bij Acco. Als ze daar echter niet te verkrijgen zijn, heb je een probleem. Al geruime tijd ondervinden studenten en professoren hinder van onvolledige of late bestellingen. Tijd om even polshoogte te nemen.

Dit wordt geen reclame voor Acco en dit wordt geen modder gooien naar Acco. Feit is dat er problemen zijn of waren met de levering van studieboeken. Er waren er bijvoorbeeld te weinig, zodat niet iedere student een exemplaar kon kopen, of boeken kwamen te laat binnen. Dat zorgde voor praktische problemen tijdens colleges: de professoren van

Engelse literatuur hadden zelfs zoveel last dat ze naar boekhandel De Groene Waterman zijn overgestapt. “We hadden daar al eens eerder een bestelling gedaan en dat was ons goed bevallen,” zegt professor Luc Herman.

Acco betreurt de beslissing van de afdeling Engelse literatuur. Herman: “Ik werd gecontacteerd door de hoofdafdeling van Acco in Leuven met de vraag of ik toch de bestellingen bij hen wilde blijven doen. Ik ben daar niet op ingegaan, omdat het de afgelopen semesters moeilijk lesgeven was door de leveringsproblemen bij Acco.” Professor en studiebegeleider Engels Betty Devriendt is bij Acco gebleven en heeft de indruk dat het sinds het begin van het twee-

de semester beter gaat. Ze heeft geen klachten meer gehoord van studenten of collega’s over onvoldoende boeken of late bestellingen.

Vorig academiejaar was de situatie echter anders: studentenvertegenwoordiger Maja Vande Velde trok aan de alarmbel na verscheidene klachten van medestudenten. Onder andere het handboek Italiaans Italvoc I en Le lys dans la vallée van Balzac lagen niet of te laat in de winkel. Samen met professor Devriendt stapte ze naar Acco. Er is toen een vergadering geweest met directeur-uitgever Rob Berrevoets en een aantal medewerkers van Acco; zij beloofden beterschap.

Een deel van het probleem ligt in het feit dat de boekhandel moeilijk op

tijd te weten komt hoeveel studenten welke studierichting gaan volgen. Studenten kunnen zich tot eind september inschrijven, waardoor definitieve cijfers pas later bekend zijn. “Dan is het voor ons te laat om te beginnen met boeken te bestellen bij de uitgeverijen,” aldus Els De Keyzer, verantwoordelijke voor de winkel in Antwerpen.

Ondanks de belofte van vorig academiejaar waren er het eerste semester van dit jaar problemen: er waren niet genoeg exemplaren van het boek Overzicht van het burgerlijk recht voor de colleges van professor De Corte. Ook twee verplichte boeken van James Joyce en Maria op de markt voor eerste Bachelor Theater-, Film- en Literatuurwetenschappen

“Studentenvertegenwoordigers trokken aan de alarmbel na verscheidene klachten van medestudenten.”

waren niet of te laat binnen.

Devriendt en Vande Velde namen weer contact op met Acco. De boekhandel heeft toen zijn verontschuldigen aangeboden en een verklaring gegeven voor de problemen. “Mijn collega en ik werken hier pas sinds de paasvakantie van vorig academiejaar en we hadden van de vorige verantwoordelijke te horen gekregen om voorzichtig te bestellen,” legt De Keyzer uit. “Het is niet altijd gemakkelijk om overschotten terug te sturen naar de uitgeverij. Als dat niet kan, verliezen we daarop.” “Het boek Overzicht van het burgerlijk recht wilde de uitgeverij echter wel terugnemen, als daar exemplaren van zouden blijven liggen,” verzekert professor De Corte. Directeur-

uitgever Berrevoets geeft toe dat voorzichtig bestellen niet het enige probleem is of was: “Ook de communicatie met professoren en studenten moeten wij verbeteren.”

Studentenvertegenwoordiger Vande Velde brengt daar tegenin dat Acco de cijfers van studentenaantallen via het studentensecretariaat kan opvragen en op de internetsite van de universiteit kan zien welke boeken nodig zijn voor welke studierichting. Contact met professoren en studenten zou dan niet noodzakelijk zijn. Dat is niet waar volgens Acco. “De gegevens op de site zijn niet altijd actueel,” zegt Berrevoets. “We willen daarmee niet de schuld op de universiteit steken, we willen er alleen mee zeggen dat contact met de

professoren dus wél nodig is. Als we ons enkel op de gegevens van de site zouden baseren, zouden we verkeerd bezig zijn.”

De Keyzer: “We beginnen steeds in juni of juli met de bestellingen. We schrijven dan naar de professoren met de vraag welke boeken ze gaan gebruiken gedurende het volgende academiejaar. De nieuwe bestellingen baseren we vooral op de verkoopcijfers van vorige jaren. Aan het begin van dit academiejaar hebben we daar inderdaad fouten mee gemaakt: we hebben te voorzichtig ingekocht. Volgend jaar zullen we minder voorzichtig zijn met boeken te bestellen.” Acco wil ook de communicatie met de universiteit verbeteren: “We denken er ernstig aan om

ook een vertegenwoordiging van de professoren en studenten uit de UA in onze Raad van Bestuur op de nemen.” Er zouden gesprekken zijn met een aantal professoren, maar omdat er nog geen definitieve afspraken zijn gemaakt, noemt Berrevoets liever geen namen.

Net als Betty Devriendt ziet ook Maja Vande Velde een positieve verandering in het tweede semester van dit jaar. “Ik heb geen klachten meer gehoord van studenten.” Ze plaatst echter wel een kanttekening: “Vaak moeten we in het eerste semester meer boeken kopen dan in het tweede. We zullen dus het eerste semester van komend jaar moeten afwachten, maar momenteel ben ik voorzichtig positief.” ■

Douglas De Coninck staat bekend als dé speurneus van de Vlaamse journalistiek. Controversiële dossiers die niet door hem onder de loep werden genomen zijn op één hand te tellen. En het mag gezegd worden: maar al te vaak haalt De Coninck nieuwe elementen of getuigenissen naar boven. Het maakt hem tot 's lands meest notoire onderzoeksjournalist, wat meteen voldoende aanleiding is voor een gesprek. Hoewel er eerst iets rechtgezet diende te worden.

DOUGLAS DE CONINCK Ik ben geen onderzoeksjournalist.

(lacht)

DE CONINCK Echt niet.

(met stijgende verbazing) Nee?

DE CONINCK Ik vind van niet. Ik probeer onderwerpen misschien vanuit een andere invalshoek te benaderen, maar maakt dat me een onderzoeksjournalist? Er komt vaak iets voorbij in het nieuws dat geen steek houdt. Zo voel ik dat toch aan. Dan ga ik dieper graven: nieuwe bronnen raadplegen of eens andere betrokkenen aan het woord laten. Het verbaast me juist dat niet meer journalisten dat doen.

Je collega's zullen het graag horen.

DE CONINCK Vraag me niet waarom Vlaamse journalisten vaak niet verder kijken dan hun neus lang is. Ik kan het ook niet goed verklaren. Er heerst zo'n beetje een ons-kent-ons-cultuur die de berichtgeving enorm eenzijdig maakt.

Voor De Morgen ben ik nog redacteur geweest voor de regio Brussel. Daar waren ook nog redacteurs van pakweg De Standaard, Het Nieuwsblad, Het Volk, ik zeg maar iets. Op persconferenties waren altijd dezelfde tien journalisten present. Na ver-

“Volgens mij heeft Douglas De Coninck al meer misdaden opgelost dan de federale politie,” schrijft een anonieme lezer in Humo's lezersbrievenrubriek. Een boude stelling, maar ver zal de briefschrijver in kwestie er heus niet naast zitten.

*Tekst: Stijn Cools
Foto's: Jonas Vincken*

Controverse loont

loop van tijd beginnen die elkaar te helpen, of aan te vullen waar nodig. Informatie wordt volop uitgewisseld. Ik zeg niet dat dat zo'n schande is, maar bevorderlijk voor de objectieve journalistiek kan het niet zijn, zo'n clubje dat nauw samenwerkt.

Na de regio Brussel te verslaan, heb ik ook nog Luchtvaart gedaan. Daar waren het ook weer steeds dezelfde journalisten. En zo gaat het er overal aan toe, denk ik. Bij de journalisten die de rechtszaken doen of de mannen van sport zal het echt niet anders zijn.

De Morgen heb je ondertussen voor Humo verruild.

DE CONINCK Bij Humo krijg je de kans om je ding te doen. Het is wel een weekblad, dus je moet altijd even wachten voor een van je primeurs gepubliceerd wordt: dat steekt soms wel een beetje. Maar ik werk er ontzettend graag. De laatste jaren was de redactie de progressieve oriëntatie echter wat uit het oog verloren. Het werd meer het blad van de betere BV, terwijl samenlevingsgerichte onderwerpen minder

aan bod kwamen. Een kwalijke evolutie, maar er is nu toch opnieuw een en ander in beweging gezet.

De enige stommerik

Ook je artikels voor Humo lokken heel wat controverse uit.

DE CONINCK En wat dan nog?

Het stuk over Guido Demoor staat ons nog levendig bij. De man liet het leven bij een schermutseling op de bus. In tegenstelling tot de reguliere pers stelde je dat het niet enkel de schuld was van een paar jonge allochtonen die hem geslagen hadden.

DE CONINCK Na de moord op Guido Demoor is er een hetze door de media op gang gebracht die weinig plaats liet voor enige nuance. Ik zat in de wagen en hoorde plots op de radio dat zes allochtonen een man vermoord hadden, op klaarlichte dag, in een bus van De Lijn. Dat is erg, maar is daarmee alles gezegd?

Een paar dagen later wordt er een immense klopjacht uitgevoerd in het migrantenmilieu van Antwerpen door de antiterreureenheid, met de steun van een helikopter. Nadat de vermoedelijke daders opgepakt zijn, moet Verhofstadt zonodig het parket feliciteren met het uitstekende speurwerk. De storm gaat wat liggen en dan komt de ene zogenaamde moordenaar vrij, daarna de volgende. Twee weken later zitten er nog maar twee mogelijke betrokkenen in de cel. Ben ik dan de enige stommerik die zich afvraagt: klopt dit wel? Hebben journalisten het totaalplaatje in beeld gebracht?

Door te stellen dat de schuld niet enkel bij de vermeende moordenaars ligt, ga je lijnrecht in tegen de consensus die de media wekenlang gepresenteerd heeft.

DE CONINCK Demoor is niet gestorven omdat hij wat klop heeft gehad van een paar allochtonen, denk ik. De nagel van zijn pink is gescheurd, hij heeft een vuistslag op de kin gekregen en hier en daar had hij nog een blauw plekje, maar daar stopt het. Dat die man de keel begon dicht te knijpen van een ventje dat twee koppen kleiner was, wordt nogal snel over het hoofd gezien. Na de schermutseling heeft Demoor een hersenbloeding gekregen. Ja, hoe je het ook draait of keert, uiteindelijk was dat niet meer dan een banaal incident. Er zal misschien wel ergens een causaal verband zijn, maar dat is niet erg duidelijk. Wie of wat zou mij dan moeten tegenhouden dat verhaal te brengen?

De weduwe van Demoor misschien; het lijkt me niet zo aangenaam met een dergelijk artikel geconfronteerd te worden in de rouwperiode.

DE CONINCK Ik denk ook niet dat het voor die zes onschuldige kinderen leuk

was om gearresteerd te worden. Niemand denkt blijkbaar aan hún levens, hún familie. De weduwe van Guido Demoor heeft klacht tegen me ingediend bij de Raad voor Journalistiek.

De Raad achtte haar klacht gegrond.

DE CONINCK Je moet weten dat enkele collega's van Demoor hun steun toen zijn gaan betuigen bij de familie thuis. Die mannen hebben daar een paar boeken zien staan die op zijn minst van bedenkelijke aard zijn. Nu schets ik de zitting van de Raad even voor je: de weduwe van Demoor komt binnen binnen met een aantal van die boeken, ploft ze op tafel neer en stelt dat dat onschuldige werken zijn. Een van die boeken was wel geschreven door de leider van het VNV tijdens de Tweede Wereldoorlog: één van 's lands grootste neonazi's, maar dat wist mevrouw Demoor blijkbaar niet. De Raad is haar niettemin gevolgd. Ze wou geen uitspraak doen over de essentie van mijn artikel, namelijk dat uit de autopsie bleek dat Guido Demoor overleden is aan een hersenbloeding en niets anders. Omdat er nog geen proces geweest is, zei de Raad. Maar dat argument geldt blijkbaar maar in één richting.

Je geniet er een zekere reputatie.

DE CONINCK (*grijnst*) Mochten ze ooit een rangschikking publiceren van journalisten waartegen de meeste klachten ingediend zijn, ik zou ongetwijfeld bovenaan prijken. Zo is er een topambtenaar die elke keer als ik iets over hem schrijf een klacht neerlegt. Ik kan het me niet meer aantrekken.

Halen al die klachten je geloofwaardigheid niet onderuit?

DE CONINCK Af en toe maak je fouten als journalist. En als je dat niet durft toegeven,

dan ben je niet integer bezig. Iedere journalist heeft zo bijvoorbeeld wel eens fout nieuws verspreid. Dat gebeurt vaak ten laste van het parket. Dat kan ook vragen geen nieuws te verspreiden: een voorbeeld hiervan is de zaak van X-getuigen.

De tanden erin zetten

Getuige X1 - of Regina Louf - beweerde dat ze jarenlang misbruikt werd door een vermeende pedofielenbende, die leden tot in de hoogste regionen van de Belgische politiek had. Begin '98 heb je samen met enkele collega's van De Morgen de zaak voor het eerst naar buiten gebracht.

DE CONINCK Veel mensen denken dat Regina Louf voor het eerst opgedoken is in De Morgen. Maar dat is helemaal niet waar. Het is niet alsof wij plots met haar op de proppen kwamen. Voor ze in De Morgen aan bod kwam, was ze al zeventien keer ondervraagd door de politie, met psychiaters erbij. Er zijn drie onderzoeken heropend naar onopgeloste moorden en er zijn ettelijke bijeenkomsten van de procureurs-generaal geweest. De gerechtelijke wereld vond dit belangrijker dan de Agusta-affaire, dan de Bende van Nijvel zelfs. Veel journalisten wisten dat er iets groots zat aan te komen. En dan viel het onderzoek plots stil. Zes maanden later hebben wij het verhaal naar buiten gebracht.

Waarom hebben jullie het wel gepubliceerd en de andere media niet?

DE CONINCK Je moet weten dat procureur Bourlet alle hoofdredacteuren samengeroepen had op een geheime vergadering. Hij smeekte ze voorlopig niets te schrijven over dit dossier, of over de nevendossiers. De kranten wisten ook niet precies wat er

gaande was, enkel heel vage dingen.

Nadat het onderzoek enkele maanden stil gelegen had, hebben we bij De Morgen onze tanden erin gezet. Na lang zoeken hebben we Regina Louf gevonden. Ook wij hadden onze twijfels bij haar getuigenis. Maar goed: het gerecht heeft haar al die maanden zo serieus genomen en heeft zoveel middelen gemobiliseerd. Waarom mochten wij dan niet in de krant hardop de vraag stellen: waarom eerst wel en opeens, van de ene dag op de andere, niet meer?

Wat ze beweerde over de internationale pedofilienetwerken, de daaruit resulterende moorden en de betrokkenheid van toppolitici, klonk niet altijd even waarschijnlijk.

DE CONINCK Bij De Morgen hebben wij nooit gesteld dat Regina Louf de volledige waarheid vertelde. Ik heb in die tijd vaak gepraat met slachtoffers van pedofilie en incest. Die mensen hebben heel wat meegemaakt in hun jeugd. Ze verdringen die gebeurtenissen, maar de herinneringen aan het misbruik blijven in hun achterhoofd rondspoken. Zoveel jaar na datum is het onmogelijk alles volledig en correct te verklaren. Maar wil dat daarom zeggen dat er niets van waar is? Regina Louf kende heel wat zaken over de vermoorde meisjes die verder niemand wist: dat lijkt me geen toeval.

Je hebt, samen met Annemie Bulté en Marie-Jeanne Van Heeswijck, een boek geschreven over de hele affaire.

DE CONINCK Er is ontzettend veel kritiek op gekomen vanuit de Belgische media, maar uiteindelijk heeft niemand dat boek gelezen, hoor. In het buitenland heeft het daarentegen wel de nodige aandacht gekregen. De BBC heeft het nog gebruikt als een draaiboek voor een reportage over

het onderwerp. Ook Nederlandse, Franse en Duitse tv-zenders hebben er documentaires op gebaseerd. Het ging daar telkens om teams van topjournalisten die maanden aan de zaak gewerkt hadden en die net als wij slechts konden vaststellen dat het Belgische gerecht het vertikt om tientallen simpele vragen over oude kindermoorden

“Mochten ze ooit een rangschikking publiceren van journalisten waartegen de meeste klachten ingediend zijn, ik zou ongetwijfeld bovenaan prijken.”

op te helderen. Geen enkele van de moorddossiers die ten tijde van de zaak-X1 heropend werden is achteraf opgehelderd.

Zal er ooit terug schot in de zaak komen?

DE CONINCK Nee, nooit.

Er is toentertijd heel wat te doen geweest over de berichtgeving van De Morgen omtrent de X-getuigen. Was je niet bang voor al te verontwaardigde reacties?

DE CONINCK Ik schat de reacties op mijn artikels altijd compleet verkeerd in. Maar sowieso vind ik niet dat een journalist zich

DE CONINCK Ik sta daar echt niet bij stil. Mijn stukken hebben meestal een klein politiek draagvlak, dus je kan me al niet verwijten de politieke agenda te bepalen. Als ik ergens het verschil gemaakt heb, dan is het met mijn stukken over gebonden ontwikkelings samenwerking.

Die gebonden hulp betekende dat de overheid Belgische bedrijven aan contracten hielp in ontwikkelingslanden. Ik ben dat eens beginnen uitvlooien. Het bleek dat het de bedoeling van die bedrijven was om compleet nutteloze fabrieken in Afrika te bouwen en daar nog geld voor te krijgen ook. Als journalist is dat heel simpel: er staat hier al tien jaar een glasfabriek in Tanzania en tot op heden is er nog geen enkel stuk glas gemaakt. De fabriek heeft echter wel een heleboel geld gekost. Dan weet je het wel.

Een parlementaire onderzoekscommissie heeft toen mijn artikels van a tot z uitgeplozen en me gelijk gegeven. Die vorm van ontwikkelingssamenwerking is toen ook afgeschaft. Als ik ergens een kei in de rivier verlegd heb, dan is het daar wel.

Maar daar is het je dus niet om te doen?

DE CONINCK Ik vertrek toch liever vanuit mijn eigen verwondering en ga dan kijken wat er aan de hand is. Het gaat er mij niet om de politieke agenda helemaal overhoop te gooien. Als de media weer uitblinken in eenzijdige berichtgeving, dan wil ik het gewoon eens van een andere kant bekijken. Meer schuilt er echt niet achter.

Beloofd?

DE CONINCK Beloofd. ■

Baarmoeder, waarom sterven wij?

Baarmoederhalskanker kan zich op een triest palmares beroemen: wereldwijd worden elk jaar 500.000 nieuwe gevallen van deze kanker ontdekt en elke twee minuten sterft een vrouw aan de gevolgen ervan. In België gaat het om 667 tragische diagnoses en 326 sterfgevallen per jaar. Dat maakt van baarmoederhalskanker de meest voorkomende kanker bij vrouwen, na borstkanker.

Grote boosdoener is het humaan papillomavirus. Zonder dit seksueel overdraagbare virus kan er geen sprake zijn van baarmoederhalskanker. Geschat wordt dat ongeveer 80 procent van de bevolking er ooit mee in aanraking komt in de loop van zijn of haar leven, wat dit virus meteen bombardeert tot de meest voorkomende seksueel overdraagbare aandoening wereldwijd. Gelukkig weert het verdedigingssysteem van de meeste vrouwen het humaan papillomavirus automatisch af. Bij sommige vrouwen veroorzaakt dit virus naast genitale of anale wratten ook kanker van de schaamlippen, vagina, aars of baarmoederhals. Slechts in 1 procent van de gevallen geven deze infecties aanleiding tot een kwaadaardig letsel.

Wetenschappers zorgden echter voor een lichtpunt in de woekerende duisternis en dit in de vorm van een vaccin. Op dit moment is er één vaccin op de markt: Gardasil. Een tweede vaccin, Cervarix, wordt in de loop van dit jaar verwacht. Vaccins als deze bestaan uit een virusachtig partikel dat dezelfde structuur heeft als het virus - zonder echter het virale genoom te bevatten - en dit zorgt ervoor dat het lichaam antistoffen aanmaakt. Er bestaan

meer dan honderd verschillende types van het humaan papillomavirus. Het vaccin biedt bescherming tegen de types die verantwoordelijk zijn voor driekwart van de gevallen van baarmoederhalskanker.

Aangezien het vaccin preventief werkt en het humaan papillomavirus seksueel overdraagbaar is, zouden vrouwen gevaccineerd moeten worden voor ze seksueel actief zijn. Uit een Brits onderzoek blijkt dat 7,5 procent van de jongeren op dertienjarige leeftijd al geslachtsgemeenschap heeft gehad. Wetenschappers pleiten er dan ook voor om meisjes tussen 9 en 12 jaar op grote schaal in te enten. Bij vaccinatie van vrouwen die reeds seksueel actief zijn, daalt de effectiviteit van het vaccin sterk. Of het zin heeft om ook voor die vrouwen te investeren in Gardasil, is voorlopig dan ook onduidelijk en vergt bijkomend onderzoek. Ook over de doeltreffendheid van het vaccin bij mannen is men op dit moment niet zeker, maar recente berichten zijn hoopvol. Het humaan papillomavirus zou immers ook verantwoordelijk zijn voor anale kanker: een fatale ziekte die vooral homoseksuele mannen treft. Amerikaanse onderzoekers gaan na of Gardasil ook voor deze kanker preventief zou kunnen optreden.

De ontwikkeling van dit vaccin betekent een grote doorbraak in de strijd tegen kanker. Het Europese Geneesmiddelenagentschap verleende in september 2006 haar goedkeuring aan Gardasil en diezelfde maand sprak men op de Geneeskundige Dagen van Antwerpen reeds over "het einde van baarmoederhalskanker". Op dit moment is het vaccin nog niet

opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma van het ministerie van Volksgezondheid. "Bijkomend onderzoek is nodig," luidt het daar. Het vaccin is wel beschikbaar in België. Voorlopig betalen de ziekenfondsen het gedeeltelijk uit eigen zak terug, maar dat kost hen miljoenen euro's. Helaas hanteert ieder ziekenfonds een verschillend terugbetalingsschema, wat bij veel vrouwen tot verwarring leidt.

De euforie omtrent Gardasil dient volgens sommige critici - waaronder het Syndicaat Vlaamse Huisartsen (SHV) - getemperd te worden. Men kan immers nog niet met zekerheid zeggen of het vaccin effectief bescherming biedt tegen baarmoederhalskanker.

Nadat de infectie heeft plaatsgevonden, duurt het vijf tot vijftien jaar alvorens de kanker zich ontwikkelt. De eerste vaccins werden te recent toegediend om met zekerheid te kunnen zeggen of de kanker verslagen is.

Baarmoederhalskanker ontwikkelt zich echter in verschillende stappen en wetenschappers wijzen erop dat het vaccin beschermt tegen de voorloperletsels. Zij gaan er dan ook van uit dat het eveneens bescherming biedt tegen baarmoederhalskanker zelf en benadrukken dat het ethisch onverantwoord zou zijn om dertig jaar te wachten om te zien of het vaccin effectief werkt.

Diezelfde wetenschappers laten geen kans onbenut om het blijvende belang van screening aan te strepen: Gardasil beschermt immers slechts tegen drie-
 kwart van alle types van baarmoe-

derhalskanker. Die screening is niet bepaald populair bij de Belgische vrouwen. Alle vrouwen tussen 25 en 65 jaar zouden om de drie jaar een uitstrijkje moeten laten nemen; in België houdt amper 59 procent zich aan die raadgeving. Met dit povere resultaat bengelt ons land aan het Europese staartje: in Finland laat bijvoorbeeld maar liefst 93 procent van de vrouwen zich op regelmatige basis screenen. Mochten meer vrouwen deelnemen aan een screening, dan zou baarmoederhalskanker veel sneller kunnen worden opgespoord en zou het aantal sterfgevallen ten gevolge van deze kanker drastisch dalen. Gynaecologen betreuren dat er in België geen georganiseerde structuur bestaat die vrouwen stimuleert om regelmatig uitstrijkjes te laten nemen. Een dergelijk systeem zou vrouwen die dat niet doen kunnen aanschrijven, opdat ze alsnog bij de gynaecoloog zouden terechtkomen.

Dankzij het vaccin zal die gynaecoloog met een pak minder afwijkende uitstrijkjes geconfronteerd worden. Als dit vaccin wijdverbreid geraakt, althans. Zullen de overheid en de ziekenfondsen de moed kunnen opbrengen om te investeren in iets wat pas over dertig jaar rendeert? ■

Met medewerking van prof. Dr. Wiebren Tjalma, gynaecologisch oncoloog en borstchirurg van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen. Wiebren heeft meegewerkt aan studies naar de ontwikkeling van het vaccin tegen baarmoederhalskanker.

Tekst: Astrid De Wit

CORRESPONDANCES LES FLEURS DU MAL IN FOTO

19 T/M 27 APRIL 2007

BRANTIJSER/KELDER ST-JACOBSMARKT 9-13 ANTWERPEN
MAANDAG-VRIJDAG: 9U-17U DINSDAG&DONDERDAG: 9U-22U
ZATERDAG: 9U-12U INFO: KATRIEN.JACOBS@UA.AC.BE

De Roma

ontwakend uit
een diepe coma

Volgepakte Lijn-bussen denderen over de Turnhoutsebaan richting stadsrand. Ze rijden weg van 't Scheld, weg van de veelvuldige werkzaamheden, richting rustigere oorden. Vlak voor een knik in deze aloude heirbaan ligt 'De Roma', een adembenemende zaal waar film, theater en muziek zich een weg naar de buitenwereld banen. Een zaal met een turbulente voorgeschiedenis bovendien: van 'vous m'avez tous vu' over ruige rocktempel tot verval. En wederopstanding: sinds winter 2002 slagen uit idealisme en volharding opgetrokken vrijwilligers immers in het onmogelijke. Van een schandvlek in het Borgerhoutse culturele leven evolueerde De Roma tot een 'polyvalente zaal' met een missie.

1928. Van auto's die rijden op kunstmeststof of Windows Vista is nog geen sprake, maar de opening van 'Kinema Roma' is wel reeds een feit. Als onderdeel van het gigantische imperium van filmmagnaat Georges Heylen vormt De Roma met zijn

twee-
d u i -
zend zitjes
de grootste kine-
mazaal in de buitenwijken van het Hollywood aan de Schelde. De Roma, samen met zaal Rex de lievelingszaal van Baron Heylen, is een pleisterplaats voor de beau monde: netjes uitgedost en strak in het pak neemt de Antwerpse bourgeoisie plaats op het zelfdragende balkon - een waar architecturaal hoogstandje. Het rumoerige plebs vecht aan hun voeten om een plaats op de begane grond, terwijl dromerige filmbeelden als een levend tapijt over hun hoofden heen op het witte doek geprojecteerd worden.

Iggy Pop

Omwille van de grootte van de cinemazaal en de harde wetten van het kapitalisme, dient De Roma vanaf de jaren '40 steeds meer variétévoorstellingen te organise-

ren. De plaatselijke harmonie, muziekkapellen of zelfs Mireille Mathieu: allen zijn graag geziene gasten. Ook Sophia Loren, Roger Moore en Claudia Cardinale - Wat een naam! Wat een vrouw! - laten zich het sprookjesachtige decor welgevallen. Terwijl het bioscoopbezoek achteruitgaat, weet Baron Heylen de neerwaartse spiraal te camoufleren door zijn enorme imperium aan cinemazalen. Dat de omvang van De Roma een troef kan zijn, wordt in de jaren '70 volop uitgespeeld. De Roma transformeert van cinemapaleis tot dé Antwerpse rocktempel bij uitstek. Sterren als Lou Reed en Iggy Pop stelen de show. Iron Maiden en Queen staan erbij en kijken ernaar. Paul McCartney kwijnt al sippend aan een dubbele whiskey weg in de foyer. Evengoed wordt de dag na zulke memorabele concerten een brave matinee met Gaston en Leo georganiseerd. Toch gaat het niet goed met De Roma: in 1982 ziet zij zich dan ook genoodzaakt de deuren te sluiten. Het Technisch Instituut Borgerhout weet de prachtige infrastructuur op de kop te tikken en start met een megalomaan project: in plaats van de zaal te renoveren en haar studenten op die manier de kneepjes van het vak bij te brengen, vangen er werken aan die van de zaal een atelier voor vliegtuigbouw moeten maken. Donkere wolken pakken zich echter samen boven het Technisch Instituut van Borgerhout - met (rock)goden valt nu eenmaal niet te sollen - en de school houdt even later op te bestaan.

Het Havana-Syndroom

De problemen voor De Roma zijn dan echter nog niet voorbij. De zaal staat leeg; lekken, vocht en ongedierte doen hun werk; wormpjes krioelen kwistig in het

vermolmd hout. Ene Maurice Debusser koopt het pand op, vastbesloten om er een garage van te maken, want 'la voiture, c'est le futur, c'est maintenant!'. Hij trekt zich echter niet al te veel van de zaal aan. Wanneer eind jaren negentig enkele theatergezelschappen starten met het organiseren van voorstellingen in de kille ruïne, wordt de wederopstanding van cinema Roma - onbewust - op gang getrokken. Een van de aandachtige toeschouwers is Paul Schyvens, oprichter van Rataplan. Zoals de legende verhaalt, nagelt hij op het einde van een voorstelling, net als Maarten Luther eeuwen voor hem, een groot blad op het krakkemikkige podium met daarop de vraag wie De Roma mee uit haar as wil doen herrijzen. De reactie uit de buurt is enorm. Vanaf winter 2002 beginnen een vijftigtal vrijwilligers en een aantal firma's volledig belangeloos puin te ruimen. Zo'n driehonderd ton puin wordt uit de toegetakelde Roma naar buiten gedragen. Hoewel de zaal nog niet volledig klaar is, worden er reeds enkele maanden later een aantal voorstellingen gegeven. Vrijwilliger nummer een, De Vic - zo genoemd omdat hij zich als eerste kwam inschrijven; tevens vroeger kwajongen met cinema Roma als speelterrein - spreekt over het zogenaamde Havana-syndroom: "De Roma kunt ge eigenlijk vergelijken met Havana, werkelijk een prachtige stad. Maar ook daar ziet ge dat ze geleden heeft. Bij De Roma is dat niet anders. Ik beschouw het juist als de charme van De Roma dat ge kunt zien dat ze oud is, dat ze een moeilijke geschiedenis heeft gehad. En wanneer er dan iemand vraagt zo van "Seg, wanneer gaat dat hier is terug schoon bezet en geschilderd worden?", dan vertel ik over

het Havana-syndroom."

Borgerhout, mon amour

Ondertussen liepen de contacten tussen vzw De Roma en eigenaar Maurice Debusser niet van een leien dakje. Beide partijen vonden elkaar uiteindelijk in een constructie genaamd 'erfpacht': vzw De Roma mag gedurende 27 jaar naar hartelust werken uitvoeren in de zaal, zonder enige kans dat Maurice hen uit het gebouw zet. In die 27 jaar huurt de vzw de infrastructuur jaarlijks voor een vaste prijs. Wat er gebeurt na deze erfpachttermijn, daar hebben u, ik en de vaste medewerkers van De Roma het gissen naar. De laatste fasen van de renovatiewerken zijn ondertussen al bijna een jaar achter de rug. Met een vrijwilligersbestand van om en bij de driehonderd leden, de hulp van een aantal technische scholen uit de buurt en sociale tewerkstellingsprojecten vanuit de Stad, is De Roma erin geslaagd om van een stortplaats terug uit te groeien tot brenger van cultuur voor een breed, gediversifieerd publiek. Wat de zaal anders maakt dan pakweg de Arenbergschouwburg of de AB, is dat zij de buurt nadrukkelijk betreft bij haar programmatie en op die manier cultuur tracht te hanteren als een hefboom voor buurtontwikkeling. Zo werkt De Roma samen met een aantal bevoorrechte partners als jeugdwerkwijk, jeugdbewegingen, dienstencentra en rusthuizen, waarvoor speciale avonden dan wel namiddagen georganiseerd worden. Ook tracht de zaal de moslimgemeenschap in haar werking te betrekken door met de vzw MOUSSEM bepaalde concerten aan te bieden of eens een Iraanse avond in elkaar te boksen. Door organisaties met een bepaalde achterban uit de buurt te betrekken bij de pro-

grammatie van haar activiteiten, weet De Roma mensen te mobiliseren, en laat zij verschillende culturen onder één dak en in een magnifiek kader met elkaar in contact komen. Geen makkelijke opdracht, maar De Roma slaagt er wonderwel in. Ze krijgt nu stilaan ook financiële erkenning van de Vlaamse Gemeenschap en de stad Antwerpen, wat na de financiële kater van de renovatiewerken geen overbodige luxe is. Onderhandelingen met de Vlaamse overheden over de financiële situatie van de zaal - en bijgevolg haar toekomst - zijn volop bezig. Door de unieke positie die De Roma in het culturele landschap inneemt, glipt ze momenteel immers tussen de mazen van het subsidienet door. Artiesten laten evenwel graag hun genegenheid voor De Roma blijken door enkele benefietconcerten te geven.

Maar hoe komt het dan dat De Roma toch tegen relatief lage prijzen lekkere brokjes cultuur aan een breed publiek kan aanbieden? "Dat is het werk van onze vrijwilligers," stelt Rob Gielen, verantwoordelijke pers en communicatie. "Hoewel we slechts een klein budget hebben, kan men in het geval van De Roma spreken van een enorm kapitaal aan vrijwilligers. Zij leiden het verloop van de voorstellingen in goede banen door de zaal klaar te zetten, pintjes te tappen en aan de inkom te staan. Of eten te serveren aan de artiesten, die dan blij zijn dat ze geen voorverpakte lasagna hoeven te eten. Dat typeert De Roma. Wij zijn geen voorverpakte lasagna, maar toch weten wij een publiek te bereiken dat anders misschien niet met cultuur in aanraking zou komen. En de wijze waarop we daar toch in slagen, daar ben ik het meest trots op."

Tekst: Ruud Wouters

Foto's: Jef Leyskens

RO ma
Maart 2007

Ro
Hollywood aan de Schelde **MA**

Varkens, modder en de borsten van Lolo Ferrari: als poëzie u nu nog koud laat weten we het ook niet meer. Haar onderwerpen lijken misschien platvloers, de dichtbundel *In inkt gewassen* van Charles Ducal is dat allerm minst en werd bekroond met de Herman de Coninckprijs. “Voor mijn ego hoeft die prijs niet,” stelde de gewonnen dichter achteraf, maar voor ons was het wel een goede aanleiding om met hem te praten over de poëzie als marktproduct, of als moe geworden én woeste taal.

De bekroning heeft allicht voor veel media-aandacht gezorgd. Hoe staat u tegenover journalisten die, gelokt door de gewichtige geur van zo'n prijs en door bladvulling, plots over poëzie willen schrijven? Komt elke vorm van persaandacht literatuur ten goede?

CHARLES DUCAL Het is niet de bekroonde bundel die de meeste aandacht kreeg, maar de publieksprijs. Vooral op tv was dat opvallend. Hoewel de Herman de Coninckprijs stof vooraf was voor De Zevende Dag, Canvas als co-organisator op de affiche stond en de prijs ook speciaal ter sprake kwam op Gedichtendag, hebben de kijkers noch titel, noch auteur van de bekroonde bundel kunnen vernemen. Dat geeft aan waar de belangstelling ligt: bij de spel-en-spektakelwaarde, bij de publieke betrokkenheid. Men vraagt zich niet af hoe men de poëzie bij een groot publiek kan brengen, wél hoe men haar kan gebruiken voor een media-evenement. Daarvoor is een publieksprijs veel beter dan een door een vakjury bekroonde bundel, zeker als de auteur daarvan zich niet meteen media-gewillig opstelt. Anderzijds heeft de vermelding op de radio en in de krant mijn bundel natuurlijk meer

Dichter Charles Ducal krijgt eerste Herman de Coninckprijs

“Voor mijn ego hoeft het niet”

bekendheid gegeven. Er was meteen een herdruk en dat is leuk. Ik ben voorstander van alle mogelijke initiatieven om poëzie te populariseren op voorwaarde dat de popularisering in dienst van de poëzie staat en niet omgekeerd. We moeten ook niet doen alsof media-aandacht poëzie aantrekkelijk zou kunnen maken op een ander dan oppervlakkig niveau. Voor velen heeft poëzie nu eenmaal geen of weinig belang in het leven.

Uit de verzen “het vlees met het woord aan te raken, de lust om te zetten in geld” spreekt een kritiek op de consumptie-maatschappij. Een prijsuitreiking kadert mooi binnen die cultuurindustrie. U was niet aanwezig op de uitreiking en herleidde de prijs tot een overbodige geldsom: “uw meubels waren toch al betaald”. Is dat een vorm van kritiek op de commercie rond literatuur?

DUCAL Ik vind een prijs toch wel iets anders dan commercie. Het is een bekroning door een vakjury en in die zin een blijk van waardering. Ik wil wel even stellen dat ik heel blij ben met die prijs. Ook van de daaraan verbonden geldsom ben ik niet vies. Dat zinnetje over die meubels kwam er gewoon uit omdat ik duidelijk wou maken dat ik het juryrapport voor mezelf belangrijker vond dan de cheque. Dat literatuur ook een vorm van commercie is, is in onze maatschappij onvermijdelijk. Het product moet een gezicht hebben, liefst een mediageniek gezicht. Ik begrijp dus wel dat ik, om als dichter publiek bestaansrecht te hebben, uitnodigingen voor interviews, manifestaties en allerlei randevenementen best niet afsla. Maar ik doe het niet graag. Het

enige publieke optreden dat me echt ligt, is dat in kleine kring. Ik zou liever hebben dat mijn boekje aandacht en lezers vond zonder mij.

Eerder dan het vermogen van dichters te bevestigen, stelt *In inkt gewassen* de vraag of een gedicht opgewassen is tegen de werkelijkheid en niet steeds vervalt in ijdele schoonschrijverij. Taal wordt geassocieerd met “moegeworden metaal” en een “woeste en ledige afgrond”. Als dichten toch zo’n mufte bezigheid is, waarom schrijft u dan?

“Men vraagt zich niet af hoe men de poëzie bij een groot publiek kan brengen, wél hoe men haar kan gebruiken voor een media-evenement.”

DUCAL Ik schrijf omdat ik me op die manier vorm geef, mijn identiteit bepaal. Het is net als politiek of relationeel engagement een manier om niet zomaar het opgelegde métro-boulot-dodo te ondergaan. Schrijven wordt een mufte bezigheid als het de invulling is van niet meer dan de vraag naar succes, naar publieke aandacht. Of als het neerkomt op de romantische dwaasheid dat je poëzie belangrijker is dan de hele wereld. Ik zie schrijven vooral als een voortdurende vraagstelling. Wie bepaalt wie ik ben? Wat is voedsel voor mijn poëzie en wat vergif? Hoe verhoudt mijn poëzie zich tot de wereld? Kan ik over die wereld iets zeggen? Je zet ook twee beelden naast elkaar die ik tegenover elkaar zou stellen: het beeld van de woeste

en ledige afgrond is het tegenovergestelde van het moe geworden metaal. Je moet dubbend en schrijvend net alle evidenties weer afbouwen om telkens opnieuw van nul te vertrekken. Dat klinkt misschien hoogdravend maar ik beleef het werkelijk zo. Je zit voor het scherm, zonder idee van de uitkomst. Gedichten volgen elkaar niet op zoals de stapstenen van een roman. Zelfs al zit een thema heel dwingend in je hoofd, dan nog schrijf je nooit ‘verder’. Je begint altijd opnieuw. Tot op het moment dat er iets ‘uitkomt’ is dichten daarom heel sterk het ervaren van een leegte.

In het gedicht “Revolutie” houdt een knaap een opstandig krantje de hoogte in, terwijl een shoppende mensenkudde er blind voor is. “Het heeft iets wanhopigs, maar toch, het is een begin”, schrijft u – ironisch? - in het slotvers. Kan de dichter zich daadwerkelijk in het publieke debat mengen?

DUCAL Ik bedoelde dat einde niet ironisch. Ik ben geen kortzichtige fatalist die gelooft dat de mentale verdoving van de massa door politiek en media voor eeuwig is. De Franse filosoof Badiou definieert onze tijd als een periode van restauratie na de mislukte pogingen een andere maatschappij te scheppen. Ik geloof met hem dat die restauratie vanzelf weer leidt

tot rebellie, verzet en projecten om de maatschappij rechtvaardiger te maken. Het vers dat u aanhaalt is dus wel degelijk een politieke uitspraak, net zoals uw interpretatie ervan als ironie een politieke uitspraak is. Of er een plaats is voor de dichter in dat debat? Er is in dat debat plaats voor iedereen, vind ik. Wie denkt dat het met de maatschappij zo niet verder kan, staat voor de keuze zich alleen met zijn eigen besognes bezig te houden of zijn overtuiging op één of andere manier publiek te uiten. Een andere vraag is hoe je dat als dichter best doet.

Ja, want poëzie wordt na eeuwen van geëngageerd getob dan toch vooral als autonoom beschouwd. Maar kan poëzie door haar ongevaarlijk voorkomen – ze heeft immers een gering publiek – niet juist wél onbeperkt het maatschappelijke debat aanzwengelen?

DUCAL Als ik wil dat Vlaanderen weet wat ik over Irak of de hoofddoekenkwes-tie vind, schrijf ik een opinie. Maar op dat terrein heb ik natuurlijk geen macht. Ik moet me immers plooiën naar de ideologische grenzen van de massamedia en verlies dus voor een deel mijn vrijheid om te schrijven wat ik werkelijk denk. Want, tactisch als ik ben, wil ik mijn stuk in de krant. Sommige onderwerpen mag je ook vergeten. Over Saddam of Mao op een andere manier schrijven dan wat vandaag bon ton is, hoe genuanceerd je dat ook doet, is op een aantal gezaghebbende redacties de kortste weg naar de prullenmand. In mijn gedichten schrijf ik daarentegen wat ik wil. In die zin kan poëzie een heel eigen plaats innemen in het maatschappelijk debat. Je moet

gedichten niet gebruiken als megafoon, want het publiek is inderdaad verwaarloosbaar. Je kan er echter wel op een heel eigen manier vragen mee stellen; niet op het niveau van dit of dat concreet dossier, maar op een persoonlijker en dieper vlak. Dat is uiteindelijk wat Brecht heeft gedaan. Zijn gedichten zitten vol concrete verwijzingen maar komen vaak neer op een fundamentele vraag. De poëtische taal kan nu eenmaal een beeldspraak of formulering ontwikkelen die veel dieper gaat dan de journalistieke taal. Ik denk dat een gedicht soms grondiger aan het denken zet dan het lezen van de krant.

Heeft de lectuur van Brecht invloed gehad op uw schrijven?

DUCAL De laatste cyclus zou ik nooit geschreven hebben als ik Brecht niet gelezen had.

En andere dichters?

DUCAL In een paar gedichten uit de eerste cyclus heb ik een soort autonomie van beeld en klank nagestreefd naar het voorbeeld van sommige gedichten uit de Nagelaten Verzen van Van Ostaijen. En ongetwijfeld zal de lectuur van nog andere dichters me beïnvloed hebben, maar dan onbewust.

Gevraagd naar de verklaring van de titel *In inkt gewassen*, legt u uit dat u gedachten in een inktbad wil wassen zodat ze er mooier en interessanter uitkomen. Wat houdt dat wassen precies in?

DUCAL Wat je in het bad stopt is een mengelmoes van vrije associaties, herinneringen, fantasieën, invallen... Kortom: alles wat door je hoofd gaat bij het turen naar het scherm. Wat uit de inkt komt is zijn toevalligheid kwijt, zijn banaliteit,

© Gumbah

zijn anekdotisch of strikt persoonlijk karakter. Tenminste, als het lukt.

U bent leraar Nederlands in het vijfde jaar ASO. Hoe laat u uw leerlingen kennismaken met poëzie? Deelt u de mening "het doet er niet toe wát ze lezen, als ze maar lezen"?

DUCAL Ik lees niet alleen moderne poëzie maar behandel ook de hoogtepunten van de Nederlandse poëzie in een chronologisch overzicht en doe dat sterk analyserend. Soms gaat het twee of drie lessen over één gedicht. Ik wil dat de leerling geen vage leesindruk overhoudt maar ziet wat er staat en hoe het er staat. Ik doe mijn best de leerling te laten zien waarom

een goed gedicht een goed gedicht is. Dat heeft namelijk meer te maken met taalorganisatie en visie dan louter met smaak. Ik ben helemaal niet gelukkig met de huidige trend in het onderwijs om alles toe te spitsen op vaardigheden. Ik zie vaardigheden als nuttige paarden die een kar moeten trekken. Wat op die kar ligt is van belang: de inhoud. Ik blijf dus zweren bij een canon, hoe rekbaar en dynamisch dat begrip ook is.

Heeft literatuur baat bij leesbevorderende betutteling, laagdrempeligheid en initiatieven-die-het-gedicht-van-Joke-Van-Leeuwen-door-de-supermarkt-doen-galmen?

DUCAL Wel bij laagdrempeligheid, niet bij betutteling en zeker niet bij Carrefour-toestanden. Ik ben leraar Nederlands, misschien vind ik het daarom belangrijk rekening te houden met de drempel. Dwaas is wel als je op die drempel blijft staan, zoals poëzie-onderwijs met alleen erg toegankelijke gedichten dat doet omdat anders 'het plezier' wordt gedood. Dat is onzin. Als het op een verstandige manier gebeurt, leidt analyse tot inzicht in de complexiteit van poëzie en gaat er een rijke wereld open. Waarom zou je poëzie-lezen niet kunnen 'leren'? Ik vind analyse ook nodig om in te gaan tegen het idee dat je interpretatieruimte onbegrensd is. In feite komt dat neer op de gedachte dat er evengoed wat anders had kunnen staan. Analyse leert dat er in een goed gedicht net dit staat omdat dit er moet staan. Je kan dus niet zomaar in het wilde weg beginnen associëren, je leest best eerst heel aandachtig en precies wat er staat.

Vroeger besprak u gedichten van beginnende, wroetende schrijvers. Fronst u niet de wenkbrauwen bij die wildgroei aan penprobersels?

DUCAL Een wildgroei heb ik niet te verwerken gekregen. Ik ben er mee gestopt wegens gebrek aan inzendingen. Meestal waren de gedichten stuntelig of pathetisch maar er zat soms wel iets interessants bij. En ook voor het mislukte heb ik toch altijd veel respect gehad. Ik vond het sowieso al fantastisch dat mensen zoiets wilden proberen. Ik heb zelf genoeg dwaze probersels geproduceerd, dus waarom zou ik de wenkbrauwen fronsen? ■

Kirsten Cornelissen

POST

Hola chica,

Maart in Valencia betekent Las Fallas en dus feest! Feestcomités in verschillende buurten maken enorme poppen uit papiermaché met binnenin vuurwerk, de zogenaamde fallas. Op 19 maart is er ter ere van Sint-Jozef een grote parade in de stad en 's nachts worden alle poppen in brand gestoken. Jong of oud, hét gespreksonderwerp in de straten is dit festival. Elke dag om 14u zijn er *masclatás* op Plaza del Ayuntamiento. Er wordt dan op een ritmische manier vuurwerk afgeschoten, wat echter vooral veel lawaai en rook oplevert. En je mag je vingers niet in je oren stoppen, want dat zou onbeleefd zijn. Bommities zijn hier ook populair. Ik schrik me steeds verrot als een bende jongeren achter me zo'n bommetje afsteekt. Overall wapperen Valenciaanse vlaggetjes en op elke hoek van de straat duiken er standjes met churros en porras op - het best te vergelijken met een uitgerekte smoutenbol die je in warme chocolademelk doopt. Een ware caloriebom!

En dan is er de America's Cup, het tweede evenement van het jaar. De Valencianen zijn fier dat ze deze belangrijke zeilwedstrijd mogen hosten in hun haven. Hotels, restaurants, hippe bars en lounges rijzen als paddenstoelen uit de grond. Zelfs de huurprijzen schieten de hoogte in.

De zoektocht naar een roommate verliep redelijk hectisch: heel veel kandidaten kwamen over de vloer om ons appartementje te inspecteren. Uiteindelijk is het een vriendin geworden van mijn Franse kamergenoot. Nu woon ik dus samen met twee Pariennes, wat overigens best meevalt. En ja hoor, onderling spreken we Spaans!

En het is zomer! Korte rokjes, blote armen en zonnebrillen kleuren het straatbeeld en overall openen plots *heladeria's* met artisanale ijsjes. De thermometer heeft zelfs al 30 graden Celcius aangewezen, maar dat was een uitzondering. Voorlopig toch...

Hou je goed.

Besos,

Lin

Liefste Lin,

Ik weet niet hoe het in Valencia zit, maar hier begint het stilaan te zomeren. De eerste vrije zondag boven 20 graden Celcius kon onmogelijk onopgemerkt voorbijgaan. Vrienden, rivier en een gezellige bar lokten me zondagochtend uit bed. Iets te laat, weliswaar: de vrienden waren reeds vertrokken en achterna komen was bijgevolg de boodschap. Sonya en ik bereikten vol goede hoop de rivier, om dan te ontdekken dat onze entourage zich aan de andere kant bevond. Vrolijk stonden ze te zwaaien vanop 'linkeroever' en de eerst volgende brug was op 15 km wandelen...

Maar geen probleem voor Lieze en Sonya, ik zit niet voor niets bij de scouts! Een eenvoudig plan werd uitgedokterd. Stap 1: Vlot bouwen om de handtassen veilig aan de overkant te krijgen. Stap 2: Kleren uit, bikini aan. Stap 3: Rivier in en schoolslag alsof je leven ervan af hangt. Dit geniale idee kon onmogelijk mislukken... dachten we. Jammer genoeg was de stroming net iets te sterk en het vlot net iets te zwaar. Dat werd dan ook halverwege gedumpte. Het begon me stilaan te dagen dat dit niet zo goed zou aflopen, de handtassen waren al kleddernat. Spartelend probeerden we het hoofd en de sjakossen hoog te houden en vooral niet af te drijven naar de mini-waterval. Voel je al nattigheid? Ik belandde in de waterval en raakte ongeveer elke rots die je kunt raken met gekneusde ledematen en blauwe plekken als gevolg. Bovendien heb ik mijn schoenen en gsm aan moeder natuur moeten afstaan. Sonya kwam er een tikkeltje beter vanaf maar hield er toch ook een behoorlijke kater aan over. Toen ik later blootsvoets, zielig en bebloed thuiskwam, was er gelukkig dokter Alessandro die me liefdevol ontsmette met de hulp van Mado die de volgende wijze woorden sprak: *Who do you think you are? Fucking Indiana Jones?*

Wat leerden we hieruit? Kunnen sjonnen verrijkt je leven niet, vrienden op linkeroever zijn een gevaar, *fucking* Indiana Jones had een hard leven en vooral en bovenal: blijf veilig binnenshuis op de eerste vrije zondag boven 20 graden Celcius.

Hoe staat het met jouw ledematen, beste vriendin?

Beso, Indiana Jones in spe.

Lieze

UA Alumni

Tekst: Astrid De Wit
Foto: Jonas Vincken

Aërosolen en vrouwenclubs

“Hallo, ik ben Sabine Hagedoren en ik heb Scheikunde gestudeerd.” We schrijven 1997 en Sabine Hagedoren, op dat moment leerkracht, richt een sollicitatiebrief aan de VRT. Peggy De Meyer en Bob De Richter zetten een punt achter hun carrière als weerlui bij de openbare omroep en er komt een plaats vrij voor iemand met een wetenschappelijke opleiding. “Eigenlijk heb ik puur uit nieuwsgierigheid aan die selecties meegedaan,” zegt Sabine Hagedoren. “Maar plots bleek ik zowaar geslaagd en mits wat extra studeren, mocht ik bij de VRT aan de slag, zonder ooit een camera van nabij te hebben gezien.” Van de UA naar de VRT – of: waar een opleiding Scheikunde aan onze universiteit je zoal brengen kan.

Ik neem aan dat u niet aan uw studies bent begonnen met een baan bij de VRT in het achterhoofd?

SABINE HAGEDOREN Het was zuivere interesse die me voor Scheikunde deed kiezen. In het middelbaar had ik met veel enthousiasme wetenschappen gestudeerd en ik wou in die richting verder gaan. In de richting Fysica leek het aandeel wiskunde me echter te groot. Biologie zou ook nog een optie zijn geweest, maar Scheikunde interesseerde me net iets meer.

Ik hield er wel rekening mee dat licentiaten Scheikunde doorgaans in het onderwijs belandden. Als je in de privé-sector wou terechtkomen, moest je doctoreren. Men had ons dan ook van in het begin duidelijk gemaakt dat niemand zat te wachten op licentiaten: doctoreren was de boodschap.

Kreeg u zelf de mogelijkheid om te doctoreren?

HAGEDOREN Natuurlijk! Ik had daar zeker de gelegenheid toe, maar na vier jaar universiteit had ik er wel genoeg van en ben ik meteen in het onderwijs gestapt. Bij de aanvang van mijn studies besefte ik dat de kans groot was dat ik leer-

kracht zou worden en dat vond ik wel een aangenaam vooruitzicht. Nog eens vier jaar tussen universitaire muren zag ik niet zitten. Ik heb uiteindelijk zeven jaar voor de klas gestaan.

Studeerde u dan niet graag?

HAGEDOREN Jawel, zeker en vast, hoewel de kandidaturen en de licenties erg van elkaar verschilden. In de eerste twee jaar was je niet meer dan een nummer dat moest reproduceren wat de prof voorkauwde. We begonnen met zestig, maar dat aantal was naar het einde toe geslonken tot vijftieng. In een zodanig klein klasje werd je veel meer als volwaardig beschouwd en in plaats van papegaaienwerk te verrichten, mochten we in de licenties zelf onderzoek uitvoeren en meewerken aan projecten: oneindig veel interessanter.

Uw thesis kaderde ook in een dergelijk project?

HAGEDOREN Inderdaad. Mijn thesis maakte deel uit van een project dat op dat moment liep in milieuchemie, de richting waarin ik me specialiseerde, en handelde over euh... laser en microprobe massa-analyse van Amazone-aërosolen! (*lacht uitbundig*)

Hé?

HAGEDOREN Met een grote

machine moet je dan de aërosolen (volgens Van Dale is aërosol het “totaal van in de atmosfeer zwevende vaste en vloeibare deeltjes”, nvdv.) boven het Amazonewoud analyseren. Ik heb er toen echt van genoten om zelf die analyse te mogen uitvoeren en eigen onderzoekswerk te doen.

Bleef er tussen al dat onderzoek tijd over voor feestjes?

HAGEDOREN Absoluut! Als er iets te doen was in de Konijnenpijp of het Biokot waren wij altijd wel van de partij.

En de volgende morgen ook naar de les?

HAGEDOREN Ook dat ja! Ik moet zeggen dat mijn vrienden en ik redelijk ijverig waren: normaal gesproken zaten wij altijd in de les. Het was ook gewoon leuk om elkaar te zien op de campus. Na een tijdje vormden we een klik en noemden we onszelf ‘de vrouwenclub’, hoewel er ook mannen bijzaten! (lacht) We gingen samen uit, maar konden ook bij elkaar terecht als we iets niet begrepen hadden in de les. Trouwens, om de twee maanden komen wij nog altijd met z’n allen samen om te koken en te kletsen. Eerst waren we nogal exclusief, maar nu mogen de wederhelften ook mee!

Bent u thuis blijven wonen tijdens uw studies?

HAGEDOREN Ja, ik zag daar wel de voordelen van in. Mijn eten werd me bij wijze van spreken onder de neus geschoven en mijn was werd gedaan. Heel handig.

Steunden uw ouders u in uw studiekeuze?

HAGEDOREN Mijn vader is tot zijn achttiende naar school geweest, mijn moeder tot haar veertiende. Zij had heel graag verder gestudeerd, maar mocht niet. Mijn ouders deden dan ook al het mogelijke om me de gelegenheid te geven om naar de universiteit te gaan, als ik dat wilde.

Ik denk dat dat ook de beste manier is om resultaat te bereiken. Toen ik les gaf, moest ik met lede ogen aanzien hoe sommige ouders hun kind in een bepaalde, door hen uitgestippelde richting duwden en zo andere talenten en interesses in de kiem smoorden. Kinderen moeten enigszins vrijgelaten worden wat hun studiekeuze betreft. Je kunt immers alleen maar goed zijn in iets als je het graag doet.

En dat was voor u geen probleem?

HAGEDOREN Examens gingen altijd wel gepaard met de nodige stress en ik heb ook twee keer een tweede zit gehad, maar ondanks dat heb ik me tijdens mijn studentenjaren ontzettend hard geamuseerd met mijn studies en, natuurlijk, met die vrouwenclub van ons! ■

Gronden van waarheden

Tom Pintens

aan de tand gevoeld

Tekst en foto: Jef Leyssens

Tom Pintens draait als gitarist en pianist al jaren mee in Zita Swoon. Ondertussen vond hij ook tijd voor zijn eigen groepen 2000 Monkeys en Flowers For Breakfast. Begin maart bracht hij zijn eerste echte soloplaat uit, waarop hij zowaar Nederlandse luisterliedjes zingt. Hij is net naar de tandarts geweest als hij in café Revista op het Zuid binnenwaait.

Wijsheidstand laten trekken?

TOM PINTENS Nee, ik ben bezig met een opwaardering van mijn gebit. Tien jaar ben ik niet naar de tandarts geweest, en vorig jaar moest ik zeven of acht keer en toen vond ik dat het wel mooi was geweest. Die tand van vandaag was er niet goed aan toe, er moet een kroon op. Eerst de zenuw eruit, dan een kroon passen, dan nog eens terugkomen om die te plaatsen. Ik moet altijd mijn best doen om niet te visualiseren wat die tandarts in mijn mond zit te doen met zijn boor. Maar het gaat prima met mij, hoor.

Hoe kan het ook anders als je net een plaat uit hebt?

PINTENS Dat is waar, ik ben er heel blij mee. Voor mijn doen is het eens iets anders: ik heb minder geprobeerd de plaat op te vullen met alles dat ik maar kan bedenken. Het album is een stuk akoestischer en rustiger dan mijn vorige werk. Je kan nummers blijven volproppen en overproduceren, maar ik wou het heel simpel houden: eerst een reeks geluiden die ik op mijn computer gemaakt had, vervolgens één gitaar, één piano en één stem en dat is het.

Op de plaat is er toch wel meer te horen dan dat.

PINTENS Je laat je inderdaad al eens gaan, en dan wordt een nummer toch weer iets anders. Voor je het weet ben je uren bezig

met extra opnames, waarvan je het grootste deel toch weggooit. Op het einde heb ik weer wat teruggegrepen naar mijn oorspronkelijke plan, maar het is toch wat rijker geworden dan twee instrumenten en wat geprogrammeerde drums.

Hoe zou je je muziekstijl zelf omschrijven?

PINTENS Volgens mij is mijn muziek niet te agressief, maar eerder verhalend. Ik hou wel van mooie arrangementen: je zal me niet snel een nummer zien maken met alleen maar een baslijn, een beat en wat zang. Ik zou het misschien wel proberen, maar later zou ik het toch verder inkleuren. Live speel ik in een trio, met op bas Mirko Banovic, die ook bij Arno speelt, en aan de drums Aarich Jaspers van Zita Swoon. Aarichs drums neigen nogal naar subtiele percussie; hij is geen beenhouwer. Onze muziek is erg naakt, maar de teksten zijn daar goed genoeg voor. Het zijn niet mijn teksten, dus ik mag dat zeggen, hé. Mijn vriendin, Ellen Schoenaerts, heeft ze geschreven.

Had je die teksten eigenlijk eerst, of ben je vanuit de muziek vertrokken?

PINTENS De muziek was er eerst. Ik had wel twee lijnen sluismerende tekst, maar veel meer muziek: een stuk of twintig ideetjes. Daaruit zijn dan een negental nummers ontstaan, sommige uit één idee, andere door een paar dingen te combineren. Door de muziek eerst te schrijven had Ellen meer houvast. Ik had de melodieën al ingezongen met tijdelijke teksten, (*kijkt naar zijn pakje sigaretten en neuriet*) "roken is dodelijk, fumer tue", van die dingen. En daar kon Ellen dan mee aan de slag.

Heb je je vriendin bij het schrijven richtlijnen gegeven of heb je haar helemaal vrij gelaten?

PINTENS Ze heeft carte blanche gekregen, alleen heb ik bij een of twee nummers een stukje tekst geleverd of gesuggereerd dat

we het over iets anders moesten hebben. Soms heb je een gevoel bij een lied, en past daar een bepaald onderwerp niet goed bij. En af en toe heb ik eens een naam veranderd, maar alleen kleine dingen.

Voelt de plaat voor jou dan aan als iets van jezelf, of meer als iets van je vriendin?

PINTENS Het is echt iets van ons. Uw lief staat ook vrij dicht bij u, in het beste geval. Bij mij is dat toch zo. Maar de woorden zijn van haar, en vaak weet ik ook vanwaar die komen. De pikante details ga ik je niet onthullen, maar er zitten gronden van waarheden in, vermengd met een heel pak fictie.

Was het niet raar om in het Nederlands te zingen?

PINTENS Ja, ik ben daar in 2005 mee begonnen en het heeft echt een tijd geduurd voor ik me wat op mijn gemak voelde. Eén nummer, 'Al Die Tijd', had ik bijvoorbeeld al langer in mijn hoofd, maar aan het tempo dat ik die song heb geschreven had het nog tot 2015 geduurd voor de plaat uit kon komen.

Bij dat nummer lijkt je je ook nog wat in te houden, terwijl je verder in de plaat zekerder zingt.

PINTENS Ik heb het dan ook als eerste opgenomen, dus de zanglijn is nog vrij braaf. 'Camping Kobalt' heeft bijvoorbeeld een veel minder evidente melodie, dat is uitdagender voor mij. Het wordt wel geen meezinger, vrees ik. Ellen zag het eerst ook niet goed zitten om op die melodie een tekst te schrijven.

En dan nog over een camping.

PINTENS Voila! Het had makkelijker gekund, maar ik vond het ook leuk om haar die uitdaging te geven om te zien hoe ze zich daar vanaf zou maken. Een bruikbare tekst schrijven is behoorlijk moeilijk. In het Nederlands letten de mensen daar

ook meer op. Ik zit weliswaar geen grote waarheden te verkondigen, maar ik wil de mensen toch entertainen. Vandaar dat het soms eerder verhaaltjes dan liedteksten zijn. De muziek kleurt die dan in en bepaalt ook mee de sfeer van de teksten.

Enkele maanden geleden gonsde het in muziekmiddens over de geldproblemen van Zita Swoon, hoe zit het daar onder tussen mee?

PINTENS Weet je, optreden in het buitenland kost bakken vol geld: je moet een tourbus inhuren, een chauffeur, roadies... Op tournee gaan brengt eigenlijk niets op, het is gewoon een leuke maar dure uitstap. Dan is het natuurlijk tof dat je subsidies krijgt, maar ik vind het niet meer dan normaal dat dat op een bepaald moment ophoudt. Ik vind dat de overheid moet investeren in goede groepen, maar dat mag geen tien jaar duren. Daarvoor zijn er veel te veel andere leuke bands die ook steun verdienen. Zelf kan ik leven van de muziek, maar dat komt ook omdat ik voor andere groepen opnames en producties verzorg en al eens een soundtrack maak bij toneelstukken en films.

Wat brengt de toekomst voor Tom Pintens?

PINTENS Volgende week vertrekken we met Zita Swoon voor drie weken naar het Oostblok. Ik ben nog nooit in het Oostblok geweest, dus dat wordt een soort van... vakantie! In april ga ik met mijn eigen groep optreden en eind maart komt de nieuwe Zita-cd uit. We spelen opnieuw in de nogal akoestische opstelling van de *Band in a Box*-tournee, maar het zijn wel allemaal nieuwe nummers. Er zitten er weer wat meer Franse tussen, denk ik. Allez, dat weet ik wel zeker: ik was er bij.

Op 21 april treedt Tom Pintens op in Petrol. Wie er vóór 23 uur is, mag gratis naar binnen.

De economische ambiance wordt tot op heden uitsluitend gemeten aan de hand van het bruto binnenlands product. Niet geheel onterecht kan men zich afvragen of deze parameter wel de enige zaligmakende is. Waarom zou deze niet kunnen worden getoetst aan de vruchtbaarheid van de mannelijke populatie? Toegegeven: deze houdt evenmin rekening met de ongelijke verdeling. Tot zover de gedachte in de marge over de schaarse spermatozoïden die nog wel kunnen zwemmen. Ook de grote nieuwswaarde van de gestelde vraag is reeds enige tijd passé. De Club van Rome maakte in 1972 de kanttekening dat er eventueel grenzen aan de groei zouden kunnen zijn (het nieuwe leesteken dat ironie aangeeft is hier gepast). De hardhorigheid heeft ertoe geleid dat de dag waarop de economie in 2006 op wereldschaal over de ecologische schreef ging 9 oktober was, volgens de {Ecological Debt Day}-kalender. Eén vierde van het jaar gaan we in het rood, waarvan niets is terug te vinden in de boekhouding van de economische groei.

De economische wetenschap wordt beoefend vanuit het idee dat de mens die in het

stuk figureert een rationele actor is, die perfect geïnformeerd is over wat er zich op de markt afspeelt. Afgezien van het feit of we al dan niet volledig geïnformeerd willen zijn, kunnen we het nu überhaupt niet zijn; en wel omdat niet alle informatie vertaald is in de prijs. Dit cruciale mankement heeft tot gevolg dat onze rationele consument op de gemondialiseerde markt niet die keuzes maakt die hij zou maken om zijn welzijn te optimaliseren (zowat het centrale idee van de humane wetenschap genaamd economie). Op groot scherm geprojecteerd zien we dan dat de wereldhandel - motor van de economische groei - zoals die vandaag georganiseerd is niet het gewenste effect heeft. Laat staan dat deze dan oneindig zou kunnen doorgaan zonder pijnlijke tegenreacties van mens en natuur. Voor de westerse contreien zal er vooral op gelet moeten worden dat de ietwat artificiële economische groei - die duurzame allures begint te krijgen - niet noodgedwongen eindigt in een {decroissance soutenable}. Als we geluk hebben moeten we zelfs niet kiezen en zoekt de markt voor ons wel naar een nieuw evenwicht.

Moeten er grenzen aan de groei gesteld worden?

In een niet zo ver verleden werd uw huisblad geleid door de onverbrekelijke tandem Kristof De Pooter (hoofdredacteur) en Thomas Vanhees (redactiesecretaris). Ondertussen hebben deze twee heren het universitaire leven ingeruild voor de arbeidsmarkt, waar hun wegen zich scheiden. Kristof dook het harde zakenleven in, terwijl Thomas stage ging lopen bij een ngo gespecialiseerd in duurzame ontwikkeling. Vandaag brengt dwars ze opnieuw bij elkaar om te zwammen over de houdbaarheid van onze huidige vorm van economische en industriële ontwikkeling.

Eigen ^{eerst} gelijk

Mehdi Koocheki

Een ondertoon die de laatste jaren steeds actueler geworden is in politieke debatten en economische discours, is de angst voor de mondialisering. Zij is gevaarlijk, want niet beheersbaar en gedreven door het kapitalisme - bron van welvaart voor de enen maar niet voor allen. De marktwerking als maatschappijverstorend.

Het is interessant om vast te stellen hoe deze angst voor de mondialisering in eerste instantie een westers fenomeen is; ongetwijfeld vanuit een altruïstische reflex om te doen wat beter is voor zij die het minder goed hebben op onze wereld. Of misschien toch ook omdat een geglobaliseerde economie een globalisering van de levensstandaard impliceert? Omdat men niet wil dat wat aan de ene kant van de planeet gebeurt implicaties heeft aan de andere kant?

Deze angst is begrijpelijk maar gaat voorbij aan een aantal ondubbelzinnig positieve gevolgen van de geglobaliseerde markt die zo belangrijk zijn dat het quasi immoreel zou zijn er grenzen aan te stellen. Voor het overgrote merendeel van de wereld-

bevolking steeg de levensstandaard in de voorbije decennia sneller dan ooit tevoren. Precies dankzij de globale markt genieten honderden miljoenen mensen in bijvoorbeeld China en India vandaag van gezondheidszorg en voedselvoorziening op westers niveau.

Bovendien is de angst voor de mondialisering op een aantal vlakken onterecht omdat zij de opportuniteten niet ziet, hoewel die zich steeds duidelijker manifesteren. Een stad als Brussel is vandaag meer dan ooit een kenniscentrum en thuisbasis voor regionale en globale hoofdzetels van bedrijven en politieke instellingen waarin vele jonge burgers zich kunnen engageren in interessante functies die enkele decennia terug ondenkbaar waren.

Het marktdefaitisme dat vanuit een angstreflex grenzen wil stellen aan de economische groei is conservatief. Natuurlijk moet er continu gewerkt worden aan kaders die rekening houden met sociale en omgevingsgerelateerde factoren, maar ook daarin moeten we streven naar méér, niet minder mondialisering.

Een meikever in april is een zot die niet weet wat hij wil

April is steevast de wisselvalligste maand van het jaar: het ene moment zit u te bronzeren met een trappist binnen handbereik, het volgende komt u verzopen aan op uw kot. Charmant, denkt u dan en gelijk heeft u. De stenen kunnen uit de grond vriezen terwijl de openluchtzwembaden al met water gevuld worden. Moet u nog wat aan uw bi-, tri- en quadricepsen werken vooraleer uw lijf de gewenste strakheid bereikt om door het water te glijden, dan stelt dwars alvast de perfecte doping voor:

***Op 21 april brengt een schare jonge muzikanten in de Arenbergshouwborg met *Goddam* hulde aan soullegende Nina Simone. ***Een ander muzikaal hoogtepunt van april is het *Dissonant Festival*, dat op de 13de en 14de plaatsvindt. TRIX, Petrol, de Skatehal en Hof Ter Lo bundelen hun krachten om onder andere Front 242, Terence Fixmer, DJ Hell, Peter Pan Speedrock en T. Raumschmiere op u los te laten tegen een aantrekkelijk prijsje. ***Wie het nog ruisender en krakender wil, wordt op 31 maart in Club Nord verwacht voor een *Undercurrent*-avond met herrieschoppers als Evil Fons en Duivvv. ***Voorts mogen op 5 april The Go Find en Bracken in TRIX opdraven en op 24 april is het

daar de beurt aan Wolf Eyes en Coca Cola met God. ***Petrol haalt dan weer de rijzende sterren van Fixkes en The Tellers in huis op 30 april. ***In de Roma speelt op 19 april 's lands kleinste zanger-pianist Sioen.

***Minder noisy maar zeker zo interessant: op 28 maart spelen Anja Van Dyck en Jef Smits Stravinsky's *Le Sacre du Printemps* in CC Elzenveld. ***Op 20 april kan de klassiekiefhebber dan weer in het Kolveniershof naar kamermuziek van Rachmaninov en Smetana gaan luisteren. ***Muziekfanaten zonder cash kunnen op 28 en 29 april naar *Festivalbleu*, dat het kruim van de klassiek- en jazzscene samenbrengt in het Sint-Felixpakhuis. ***Er zijn natuurlijk ook haast elke dag gratis optredens in The Bottom Line, Buster, Crossroads en dies meer. ***Elke donderdag kan je voorts terecht in Kilimanjaro, om je booty te shaken op groovy livejazz.

***Theatervrienden kunnen heel de maand hun hart ophalen in het Toneelhuis, waar het nieuwe *Een geschiedenis van de wereld in 10 1/2 hoofdstuk draait*. ***Datzelfde Toneelhuis haalt van 23 tot 26 NTGent in huis voor drie gastvoorstellingen. ***In HETPALEIS brengt De Tijd eind maart *Elk wat wils. Iets van Shakespeare*, terwijl de Queeste op 18 april *Het Varken* naar CCBE

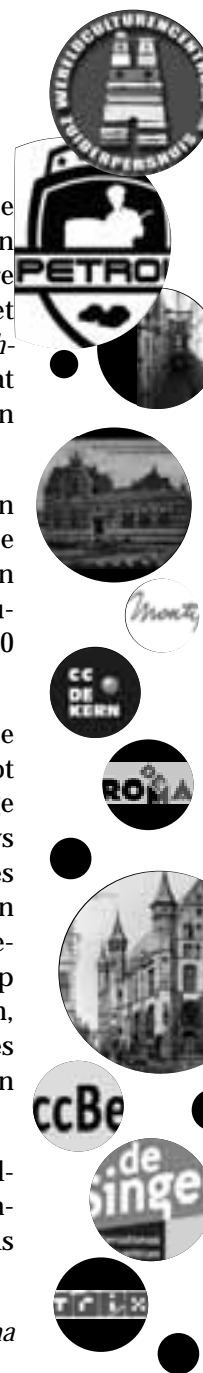
brengt. ***Wilrijkenaars kunnen in de Kern *Perdido* van tg Elektra bekijken op 28 en 29 april. ***Voor het betere Indiase theater: ren op 22 april naar het Zuiderpershuis, waar Rage *Pune Highway* speelt. Het Zuiderpershuis staat trouwens heel de maand in het teken van Palestina.

***Van 14 tot 22 april stelt het Ballet Van Vlaanderen drie balletten voor van de jonge choreografen Fonte, Dawson en Godani. ***In het CCBE kunnen studenten met een hart voor dans op 20 april genieten van Arco Renz' *States*.

***Meer visueel plezier vind je in de bovenzalen van het MuHKA, dat tot 15 april werk tentoonstelt van de jonge Belgische kunstenaressen Sophie Nys en Marie Julia Bollansée. ***In de Maes & Matthys Gallery laten Pol Matthé en Leon Vranken ondertussen hun ruimtelijke kunst zien. ***Extracity nodigt op haar beurt Natascha Sadr Haghghian, Judith Hopf, Deborah Schamoni, Ines Schaber en Stefan Pente uit voor een interdisciplinaire tentoonstelling

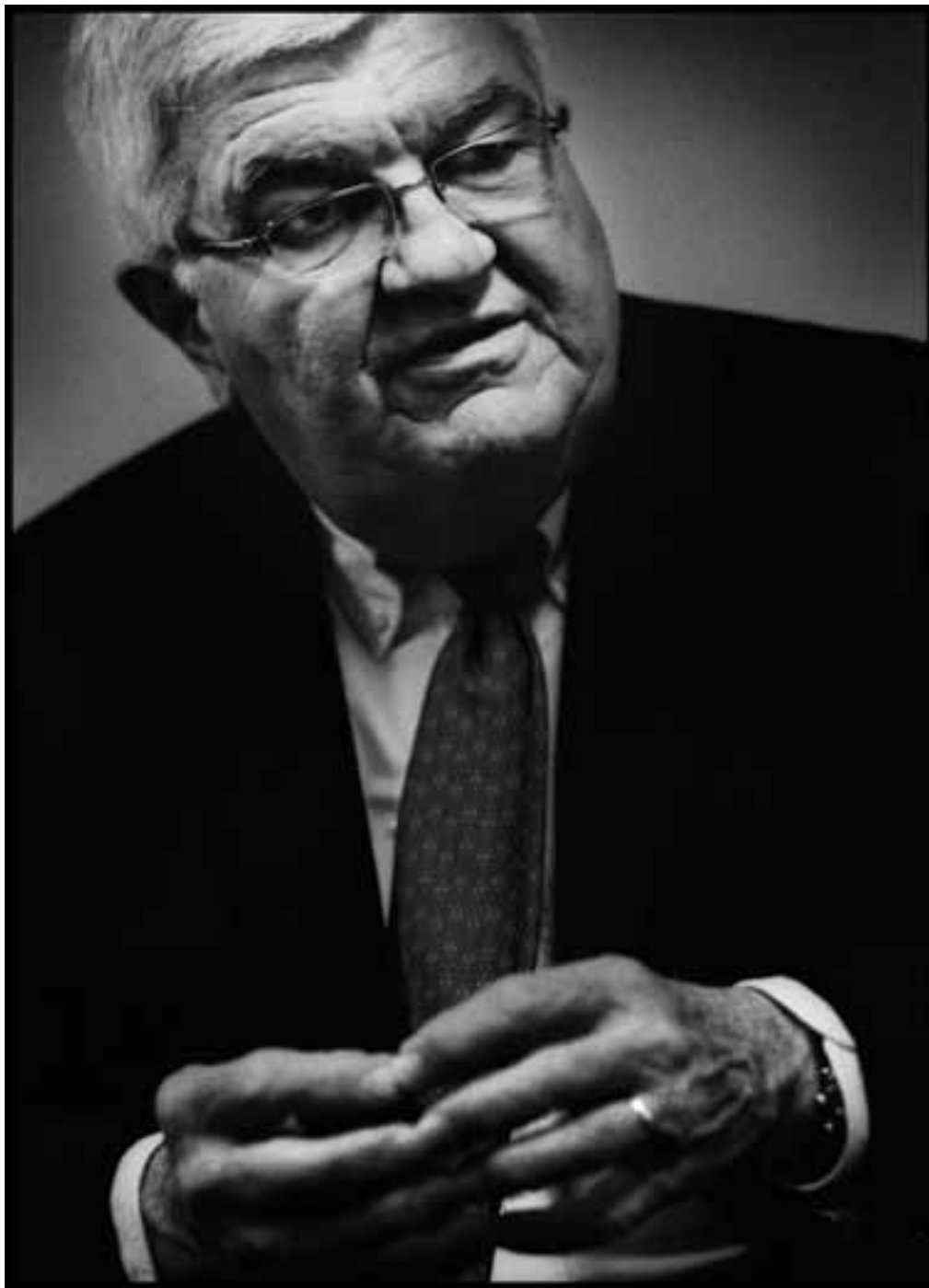
***Last but not least is er de Cultuurnacht op 31 maart in het Provinciehuis. Vanaf 19 uur mag je er gratis binnen.

****Cultuur te duur? Rep je naar pagina 38*

- Petrol
www.petrolclub.be
- Zuiderpershuis
www.zuiderpershuis.be
- TRIX
www.trixonline.be
- Toneelhuis
www.toneelhuis.be
- Elzenveld
www.elzenveld.be
- Muhka
www.muha.be
- Arenbergshouwborg
www.arenbergshouwborg.be
- Hof Ter Lo
www.ccluchtbal.org
- Undercurrent
www.undercurrent.be
- De Roma
www.deroma.be
- Kolveniershof
www.middagconcerten.be
- Festivalbleu
www.festivalbleu.be
- Kilimanjaro
De Coninckplein 5
- HETPALEIS
www.hetpaleis.be
- CCBE
www.ccbe.be
- De Kern
www2.antwerpen.be/dekern
- The Bottom Line
Pelgrimsstraat 11
- Buster
www.busterpodium.be
- Crossroads
www.crossroadscafe.be
- Ballet van Vlaanderen
- Maes & Matthys Gallery
www.maesmatthys.be
- Extracity
www.extracity.org

Jef Leysens

“Als het alarm gaat, loop ik terug naar de kazerne.”

Uittredend Amerikaans ambassadeur Tom C. Korologos

Op 6 februari vertrok Tom C. Korologos definitief terug naar de Verenigde Staten. De uittredend ambassadeur in Brussel vond vlak voor zijn vertrek nog de tijd voor een gesprek over zijn ambtstermijn in ons Belgenland.

U begon uw termijn als ambassadeur in juli 2004. Kunnen we dit tijdstip omschrijven als een historisch dieptepunt in de bilaterale relaties?

TOM C. KOROLOGOS Ik weet niet of ik het als een historisch dieptepunt zou omschrijven. Ik was hier niet ten tijde van de raketten crisis in de jaren tachtig toen er 800.000 mensen op straat stonden te betogen. Maar inderdaad: de relaties waren zeker niet goed te noemen. Toen ik hier aankwam lagen onze beide landen met elkaar in de clinch over een groot aantal zaken. Je had bijvoorbeeld het protest tegen de oorlog in Irak, waarbij zelfs het vervoer van Amerikaanse militaire uitrusting langs de haven van Antwerpen ter discussie werd gesteld. Er was ook een groot aantal financiële en economische onderwerpen waarin we met elkaar van mening verschilden. Nu

hebben we echter een punt bereikt waarbij we weer met elkaar praten en over veel zaken akkoord gaan. Op bepaalde punten hebben we nog steeds een lange weg af te leggen, maar vandaag zijn onze relaties met België weer vergelijkbaar met degene die we met andere Europese landen hebben.

Belangrijke handelspartners

Hoe belangrijk is België eigenlijk voor de VS, en omgekeerd?

KOROLOGOS Als we dit gesprek twee weken geleden gevoerd zouden hebben, zou ik je hebben verteld dat België de twaalfde belangrijkste handelspartner van de VS is; de voorbije weken zijn jullie zelfs opgeschoven naar de elfde plaats. België en de VS hebben een grote economische en culturele verbondenheid.

Zijn er zaken waar u liever meer vooruitgang mee had geboekt?

KOROLOGOS Deze baan is eigenlijk één lange estafettewedstrijd: je geeft de stok door aan je opvolger. Er is dus altijd wel iets dat nog voor verbetering vatbaar is. De zakenrelaties hadden nog beter gekund, hoewel er al een merkbare vooruitgang

is: de invoering van de notionele interest, het ondertekenen van een verdrag om dubbele belastingen te vermijden... De farmaceutische industrie voelt zich ook al wat beter in haar vel, maar ze zou toch nog beter behandeld kunnen worden. Het investeringsklimaat is nog steeds redelijk goed, maar de loonkosten zijn veel te hoog. Dat is natuurlijk een interne Belgische aangelegenheid. Het enige dat wij kunnen doen is op tafel slaan en van ons laten horen. Op militair vlak zou de samenwerking ook nog moeten verbeteren: we hebben meer hulp nodig.

In uw toespraken heeft u altijd veel aandacht besteed aan de verbetering van het investeringsklimaat. Denkt u dat u een invloed hebt gehad op de verbeterde handelspositie van België met de VS, of ziet u nog andere redenen?

KOROLOGOS Er is zeer zeker een verbetering merkbaar. Drie dagen geleden hadden we nog een zakenontbijt in mijn residentie: daar zaten de farmaceutische industrie, de Amerikaanse Kamer van Koophandel, chemiebedrijven en nog veel andere grote bedrijven mee aan tafel. Ze waren allemaal heel tevreden over het verbeterde investeringsklimaat in België. Nu moet je weten dat Amerikaanse bedrijven nooit helemaal tevreden zullen zijn voor ze alles gekregen hebben wat ze willen: de belastingen zouden nog wat naar omlaag moeten, er zou iets moeten gedaan worden aan de te strenge arbeidsvoorwaarden, de openingsuren zouden wat soepeler mogen, enzovoort. Er is met andere woorden al veel verbetering merkbaar, maar alles kan natuurlijk steeds beter. Perfectie kan je nooit bereiken, hoewel het uiteraard iets is om naar

te streven.

War on Terror

Vindt u dat België haar rol in de 'War on Terror' te weinig opneemt?

KOROLOGOS Die rol wordt wel opgenomen, maar niet helemaal zoals het zou moeten. België heeft hard meegewerkt op het vlak van anti-terreurmaatregelen: in Antwerpen hebben we het *container security initiative* opgezet en de *megaportsma-chines* geïnstalleerd die stralingen meten. Ik ben wel een beetje teleurgesteld in wat België gedaan heeft op militair vlak: we krijgen wel Belgische NAVO-troepen, maar onder de beperking dat ze niet in gevaar gebracht mogen worden. Hoe kan een generaal nu een leger leiden en een

“België en de VS hebben een grote economische en culturele verbondenheid.”

slagveld overzien zonder dat hij zijn troepen in de strijd kan brengen? België zou zulke beperkingen dus moeten opheffen, maar we hopen dat er op dat gebied na de verkiezingen meer gewerkt zal worden. Mij moet je verkiezingen niet uitleggen: ik ben opgegroeid met politiek en stembusgangen, dus we oefenen nog even geduld uit. De VS geeft heel veel aan de NAVO en verwacht hetzelfde van de andere bondgenoten.

President Bush kondigde onlangs een verhoging van het aantal troepen in Irak aan. Denkt u dat men de moeilijkheden voor de VS om tot een positief resultaat in Irak te komen aanvankelijk onderschat heeft?

KOROLOGOS Het gevecht waar we in 2003 in zaten is niet hetzelfde gevecht als vandaag. De zaken zijn veranderd: iemand probeert ons te saboteren. Iran, Syrië, Jemen, Saoedi Arabië...: iemand is de normale gang van zaken aan het verstoren. Ondertussen zijn de leden van de Baath ontevreden, de soennieten ontevreden, de sjii'ten ontevreden, de Koerden ontevreden... Ik heb in mijn leven nog nooit zoveel ontevreden mensen gezien als daar. Op een bepaald moment zullen ze toch samen aan tafel moeten gaan zitten om een uitweg te zoeken. Zijn er fouten gemaakt? Ja, we hebben onderschat hoe slecht de zaken zouden worden. Daarom heeft de president ook beslist om in te grijpen, in plaats van verder te

blijven gaan in deze neerwaartse spiraal. De enige andere mogelijkheid was onze troepen terugtrekken, wat tot een catastrofe zou hebben geleid. Daarom gaan we nu helpen om het Iraakse leger en de regering weer op te bouwen, zodat ze zelf het heft in handen kunnen nemen. Er zijn ondertussen reeds aanduidingen dat de zaken verbeteren: zo is er bijvoorbeeld een buurt die door het Iraakse leger zelf werd opgekuist, zonder onze hulp. Ik weet niet wat er gaat gebeuren. We weten dat succes niet volledig zeker is, maar we weten ook dat het een complete nederlaag wordt als we nu vertrekken.

Voormalig minister van Buitenlandse Zaken Henry Kissinger verklaarde op

woensdag 30 januari voor een senaats-commissie dat de VS moest proberen om met Iran en Syrië rond de tafel te gaan zitten omtrent Irak. U was adviseur van interim-gouverneur Paul Bremer in Irak: ziet u gemeenschappelijke belangen tussen die landen en het uwe in Irak?

KOROLOGOS Met Syrië hebben we al diplomatieke relaties, zoals bijvoorbeeld een attaché die regelmatig overleg pleegt met Damascus. Wat je echter niet mag vergeten is dat Iran geen democratie naast de deur wilt. Moeten we praten? Zeker niet zolang Iran de holocaust ontkent, Israël van de kaart wil vegen, haar burens blijft bedreigen en op de thee gaat bij Chavez in Venezuela. Ahmedinejad moet wat *goodwill* tonen en zijn nucleaire opbouw stoppen. Er zijn in het verleden al bezoeken geweest aan Teheran, maar het heeft niets uitgehaald. Mensen praten voortdurend met de Iraniërs en hun minister van Buitenlandse Zaken is op bezoek geweest bij de EU in Brussel. Ik zou België bij deze trouwens willen feliciteren voor haar houding ten opzichte van Iran, en dan vooral jullie voorzitter in het sanctiecomité van de VN die mee de aanzet heeft gegeven voor sancties tegen Iran.

Kissinger staat bekend als een groot verdediger van realpolitiek. Kunnen we zeggen dat de principiële verschillen met Iran volgens u echter veel te groot zijn om samen te werken in Irak?

KOROLOGOS Dat klopt waarschijnlijk. Ik kan je niet vertellen wanneer en waarover er gesprekken zullen zijn tussen de VS en Iran, maar deze zullen in elk geval wel pas gehouden worden wanneer Iran zich begint te houden aan de VN-resoluties en stopt met kernwapens te maken. Nie-

mand wil een nucleair Iran, ook Europa niet. Europa ligt veel dichterbij Iran dan de VS.

Diversiteit

In november 2005 organiseerde u een uitwisseling tussen Amerikaanse en Belgische moslims. Dit initiatief was meteen een Europese primeur. Waarom vond u dit nodig en bent u tevreden over het resultaat?

KOROLOGOS Toen ik in Brussel aankwam, merkte ik dat vijf à zes procent van de Belgische bevolking moslim is. Ik ben dan eens beginnen rondkijken en zag dat het in Frankrijk tien procent was, in Duitsland ook nog een heel aantal en dan heb je uiteraard Turkije nog. Door de migratiegolven zijn moslims dus een aanzienlijke bevolkingsgroep geworden in

Europa en ze worden ook steeds belangrijker. Daarom ben ik eens met een aantal mensen in Washington gaan samenzitten en hebben we het gehad over de nadruk die zij legden op hun pogingen om de publieke opinie in het Midden-Oosten te beïnvloeden. Ik merkte toen dat niemand probeerde de moslims in Europa te bereiken. Ik vond - en mijn regering ook - dat het dringend tijd werd om de hand uit te steken naar de Europese moslims. Daarom hebben we dertig Amerikaanse en zeventig Belgische moslims bij elkaar gebracht om ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen. In België zijn moslims met zeventien of achttien parlementsleden bijvoorbeeld beter vertegenwoordigd in de politiek; in de VS hebben we er maar één en die is pas in november verkozen. Amerikaanse moslims zijn dan echter weer beter vertegenwoordigd in academische en zakelijke milieus, ze zijn beter geassi-

mileerd in de gemeenschappen; bij Belgische moslims was dat veel minder het geval. Er werd ook gediscussieerd over beeldvorming, vrouwenrechten, identiteit... De vraag wat ze van elkaar konden leren werd de drijvende kracht achter de conferentie; later volgden er dan nog verschillende bilaterale uitwisselingen van studenten, imams...

Over immigratie gesproken: u bent zelf geboren in een Grieks migrantengezin in de VS. Toch hebt u een succesvolle carrière achter de rug. Hoe schat u de verhouding in tussen enerzijds het probleem van sociale discriminatie en anderzijds de persoonlijke verantwoordelijkheid om iets van je leven te maken?

KOROLOGOS Ik denk niet dat het aan de Amerikaanse ambassadeur is om zich te mengen in het Belgische maatschappelijke debat...

Misschien kunt u enkele goede ervaringen uit de VS aanreiken?

KOROLOGOS In de VS hebben we inderdaad enkele positieve ervaringen opgedaan. De VS is een migrantenland: men moet elkaar leren kennen en vertrouwen. De burgemeester van Dearborn, Michigan was aanwezig op onze conferentie in 2005 en hij had een foto meegenomen van een straat uit zijn stad. Op die foto stonden een katholieke kerk, een joodse synagoge, een Grieks-orthodoxe kerk... Allemaal mooi naast elkaar. En niemand valt de ander lastig. Een ander aspect hier is het grote werkloosheidsprobleem bij moslimjongeren. Hopelijk kunnen we hen leren beter in de maatschappij te komen met behulp van taallessen. Misschien kan het Engels zelfs dienst doen als katalysator.

Immigratie is natuurlijk een wereldwijd vraagstuk, alle landen worden er mee geconfronteerd: kijk maar naar ons en de situatie met latino's. Elkaar leren kennen en vertrouwen, dat is het belangrijkste.

Belgisch Compromis

U heeft ondertussen een zeer lange carrière achter de rug. Gaat u nu met pensioen?

KOROLOGOS Ik hoop het. Bij ons heb je echter iets wat ze brandweerpaarden noemen: die trokken vroeger de karren van de brandweer. Als ik dus het alarm hoor afgaan, loop ik naar de kazerne. Ik ben uiteraard nog steeds bereid mijn land te dienen als ze mij vragen, net zoals ik gedaan heb tijdens mijn jaren in de luchtmacht en te Washington, Bagdad en Brussel. Laten we zeggen dat Brussel toch fijner was dan Bagdad, maar ik sta nog steeds klaar om te vertrekken naar waar men mij nodig heeft

Als u binnen een paar jaar terugdenkt aan uw verblijf in België, wat zal dan volgens u het voornaamste zijn dat u hier geleerd hebt?

KOROLOGOS Ik heb geleerd geduldig te zijn. En ik heb hier ook iets zeer interessants opgepikt: het Belgisch compromis. Je zit met vijf verschillende mensen in een kamer, allemaal met een verschillende mening, en wanneer het Belgisch compromis gesloten wordt, krijg je een akkoord waarvan iedereen denkt dat hij gewonnen heeft. Dat vind ik fascinerend om zien. ■

*Tekst: Mehdi Koocheki
Foto's: Jonas Vincken*

Interview afgenomen in opdracht van Kifkif.be

Elke maand bespreekt een dwarsreporter zijn of haar favoriete kunstwerk. Dit nummer: uit de buik van violen!

Wat is mijn favoriete kunstwerk? Moeilijke vraag. Ik heb niet echt een ultiem favoriet kunstwerk. Ik zou mezelf eerder 'fan' noemen – een grote fan, van veel. Misschien nog wel het meest van muziek. Van de contratenor Andreas Scholl en van Bach en Chopin (wiens graf ik trouwens onlangs heb bezocht in *Père Lachaise* in Parijs).

Hoe subliem deze componisten zijn is echter alom bekend. Misschien kan ik een passie voor iets onbekenders met onze lezer delen? Wat dacht u van het Kronos Quartet? Mocht u ooit *Requiem For a Dream* gezien hebben – een film uit 2000 van Darren Aronofsky (de man heeft trouwens net zijn volgende film uit: *The Fountain*) – dan zult u zich die enerverende, bijna psychedelische strijkersmuziek van Clint Mansell vast wel herinneren. Nu, het Kronos Quartet – een klassiek geschoold strijkerskwartet dat onlangs haar 30-jarig bestaan vierde – heeft naast deze filmmuziek een uitgebreid oeuvre uitgevoerd. Het repertoire van het Kronos Quartet is eclectisch: gaande van muziek (of althans pogingen tot) uit de Griekse Oudheid over middeleeuwse liederen en de polyfonie van de Renaissance tot uitvoeringen van hedendaagse componisten als Arvo Pärt en Alfred Schnittke – in een

tijd als deze gaat alles a priori samen met alles. De mannen van het Quartet durven ook over de grenzen van de westerse scène te kijken en dit culturele uitstapje resulteerde twee jaar geleden in een plaatje met een meesterlijke uitvoering van muzikale hits uit Bollywood, waarvoor zij beroep deden op het schriële zangtalent van de Indiase schone Asha Bushle. Naast De Groten uit de 20ste eeuw, als daar zijn: Webern, Shostakovich en Bartok, huldigden zij ook jazzlegenden als Thelonious Monk en Charles Mingus.

Het is duidelijk dat het Kronos Quartet de grenzen van een klassiek strijkkwartet (dat zijn ze ook, ze mogen zich immers de trotse bezitter noemen van een Grammy voor beste kamermuziekperformance) heeft afgetast, overschreden en verlegd. David Harrington, eerste violist uit het kwartet, omschrijft het treffend als volgt: "I've always wanted the string quartet to be vital, and energetic, and alive, and cool, and not afraid to kick ass and to be absolutely beautiful and ugly if it has to be. But it has to be expressive of life. To tell the story with grace and humor and depth. And to tell the whole story, if possible..."

www.kronosquartet.org

Evelien Wouters

GEZOCHT:

'Jamie Oliver' met internationale inspiratie (MW)

Cittadellarte, het collectief onder leiding van Michelangelo Pistoletto, ontwierp voor de Meerminne (Stadscampus) het werk 'Love difference – 6 Mediterraneans'. Op het plafond van de grote hal van het gebouw zijn kaarten van de zes 'mediterrane' zeeën aangebracht. De buitenrand is versierd met de kernspreuk 'Love difference', in de talen van de landen die aan deze zeeën grenzen. Om het thema van de culturele diversiteit blijvend onder de aandacht te brengen, stelt Cittadellarte, in samenwerking met Kunst op de Campus en UA-Catering, de publicatie voor van een kookboek met eenvoudige recepten uit die landen (en enkele fusionrecepten), samengesteld voor en door studenten en personeel van onze universiteit.

Ken je dus een origineel recept voor een maaltijdsoep, eenpansgerecht of stoofpotje uit één van de landen rond de Golf van Mexico of de Baltische, Caribische, Middellandse, Rode, Zwarte of Zuid-Chinese Zee, surf dan vóór 1 mei 2007 naar www.ua.ac.be/catering en vul op de fiche die je daar vindt de naam van het gerecht, de ingrediënten, de bereidingstijd en de werkwijze in.

Uit alle inzendingen worden in mei 28 recepten geselecteerd die in het kookboek zullen worden afgedrukt. De winnaars krijgen een exemplaar van het boek en worden uitgenodigd op een feestelijke maaltijd. **Vergeet dus ook je naam en e-mailadres niet te vermelden**, zodat we je kunnen contacteren (bekendmaking 15 juni 2007; uitreiking academiejaar 2007-2008).

Zie ook: www.lovedifference.org; www.ua.ac.be/kok.

Do you have a good recipe for a main course soup, a one-pan meal or a stew from one of the countries around the Gulf of Mexico or the Baltic, Caribbean, Mediterranean, Red, Black or South China Sea, don't hesitate, go to the following website (www.ua.ac.be/catering) and fill out the form you find there. Maybe your recipe will be picked out and published in the cookbook by Cittadellarte, the art movement around Michelangelo Pistoletto.

KUNST OP DE CAMPUS

Een universiteit heeft een zware taak: ze moet niet alleen elk jaar vakkundigen leveren, maar hen ook een visie meegeven. Kortom, op de universiteit leren we goede burgers te worden. Een goede burger is uiteraard aan een minimum cultureel onderlegd, en zodoende ontfermt de commissie 'Kunst op de Campus' zich over de Antwerpse studenten (en personeel) en hun interesse in kunst met de grote K.

Tekst: Evelien Wouters

De commissie 'Kunst op de Campus' wil naar eigen zeggen "voor de universitaire gemeenschap een venster op de kunst openen." Met dat doel organiseert ze tijdelijke tentoonstellingen en, onder de titel 'Café des Arts', lezingenreeksen voor studenten en personeel. Daarnaast is ze verantwoordelijk voor de aankoop en het beheer van de kunstwerken op de verschillende campussen. De collectie telt meer dan duizend werken van kunstenaars uit binnen- en buitenland, hoewel de nadruk toch gelegd wordt op ons nationaal erfgoed met kunstenaars als Nick Andrews, Fred Bervoets, Jean Bilquin, Jan Cox, Denmark, Sam Dillemans, Vic Gentils, Pol Mara, Panamarenko en Reinhoud. Een aantal van deze werken heeft de UA in bruikleen, een belangrijk deel van de collectie is echter aangekocht. Sommige werken werden zelfs speciaal voor de universiteit gemaakt, zoals 'Zoek de zeven' (G-gebouw, Campus Middelheim). Dit monumentale werk is een compositie van zeven boeken, die telkens een afbeelding van Pierre Alechinsky en een gedicht van Hugo Claus bevatten. Verder telt de col-

lectie verschillende werken van Jan Vanriet die recent werden samengebracht in de R-blok op de Stadscampus. Mocht u zich al afgevraagd hebben wat dat gekke houten 'altaarachtige ding' aan lokaal R-014 wel moet voorstellen, dan wordt u nu uit uw lijden verlost: het is wel degelijk een kunstwerk, en wel van Remo Martini. Het nog ingepakte exemplaar is een gelijkaardig kunstwerk van Camiel Van Breedam. Beide assemblagekunstwerken wachten op een definitieve bestemming.

Een van de meest recente aanwinsten is een kunstwerk dat speciaal voor de inkomhal van de Meerminne (Stadscampus) werd ontworpen door Cittadellarte, een collectief onder artistieke leiding van Michelangelo Pistoletto. Cittadellarte, een neologisme gevormd uit de woorden {cittadella} en {città dell' arte}, wil als een burcht bescherming bieden en een afgebakend platform creëren voor jonge kunstenaars die de dynamiek van de stad essentieel achten als startblok voor de kosmopolis. Voor Cittadellarte zijn kunst en kunstenaars in de eerste plaats een on-

derdeel van de maatschappelijke realiteit. Kunst moet volgens Pistoletto telkens weer de dialoog aangaan met de wereld en is dus in de eerste plaats een middel om te communiceren. Kunstwerken ontsluiten een ruimte waarin verschillende werelden elkaar ontmoeten en zo kan elk kunstwerk gezien worden als een uitnodiging – een uitnodiging om even te blijven staan en te verwijlen.

Het werk dat u kunt bekijken als u even horizontaal gaat liggen in de hal van de Meerminne heet 'Love Difference – 6 Mediterraneans' en verbeeldt zes 'mediterrane' zeeën uit de wereld: de Baltische Zee, de Zwarte Zee, de Caribische Zee, de Golf van Mexico, de Zuid-Chinese Zee, de Rode Zee en de enige echte Middellandse Zee. Het idee dat er achter schuilt, is dat rondom deze zeeën verschillende tradities en plaatselijke culturen zijn ontstaan die heden ten dage een belangrijke plek innemen in onze 'wereldcultuur'. De verschillen in opvoeding, cultuur, politiek en dergelijke maken het niet altijd gemakkelijk om vreedzaam samen te leven en lei-

den niet zelden tot extreme conflicten op het wereldtoneel. Pistoletto wil met zijn 'Love Difference' oproepen om van deze verschillen te leren houden. Onverdraagzaamheid wordt vervangen door liefde. Of: hoe kunst overduidelijk een politieke boodschap kan uitdragen.

In het verlengde van het plafondkunstwerk voor de Meerminne wordt door Kunst op de Campus en UA-Catering, opnieuw in samenwerking met Pistoletto, een nieuw project op poten gezet. We mogen het hier in primeur onthullen: de publicatie van een kookboek. Jawel, een kookboek dat pretendeert kunst te zijn. Uiteraard geen gewoon kookboek, maar een met een mening: de bedoeling is opnieuw om verschillende (eet)culturen samen te brengen in een harmonieus geheel. Het kookboek is in de eerste plaats een oproep aan studenten en personeel om deze te betrekken bij het thema van culturele diversiteit. Iedereen kan een 'mediterrane' recept inzenden met als voorwaarden dat het een eenvoudig recept is, bij voorkeur een eenpansgerecht, dat het gezond is én dat de ingrediënten op de lokale markten en in de supermarkten uit de omgeving te krijgen zijn. Het volgende academiejaar zal dit kookboek worden aangeboden aan de (eerstejaars)studenten, zodat ze zich reeds aan het begin van hun universitaire carrière als bewuste wereldburgers kunnen inzetten voor een lekker kotleven.

SNOR

van de maand

Vanaf heden looft dwars elke maand De Snor uit aan wie zich op een uitzonderlijke manier in de actualiteit wist te werken. Omdat dwars vindt dat de verdiensten van sommige personen al te weinig in de kijker worden gezet en omdat dwars van snorren houdt. Van alle vormen van gezichtsbehang is de snor namelijk zonder twijfel de meest karaktervolle. Lieve lezer, laat uw compulsieve wenkbrauwepilatiedrang voor wat hij is en dompel uzelf onder in de wonderre wereld van de moustache, de sneusj, het sprekende neushaar, quoi. Net zoals deze maand OpenVLD'ster Margriet Hermans dat deed.

Wie Margriet Hermans zegt, denkt natuurlijk meteen aan haar senatorenambt, dat ze met verve vervult. Maar misschien kent u deze volksvertegenwoordigster ook nog als allround artieste. Haar omvangrijke muzikale oeuvre omvat hits als 'Alle Mooie Mannen Zijn Zo Lelijk (Als Ik Jou Zie)' en 'Een Vriend', en op de VRT was Margriet jarenlang een graag geziene gastvrouw, gekenmerkt door een gulle bulderlach en een brede maatschappelijke interesse.

Die maatschappelijke interesse vertaalde zich onlangs in een misschien wat krasse, maar zeker moedige uitspraak. In het vakblad 'TV-Familie' liet Margriet zich ontvallen

dat drugsverslaafden door de staat "moeten behandeld worden als waanzinnigen." Senator Margriet liet het natuurlijk niet bij deze ene, wat ongenueanceerde zin; veeleer werkte ze meteen een heel plan uit om ons mooie

Kijk, daar heeft dwars alle respect voor. Het moet maar eens gedaan zijn met al die zwanegere heroïnehoeren, die de stamcellen van hun kleine zouden ruilen voor wat paddestoelen als ze even konden. Als al die junks achter slot en grendel zitten, kunnen onze oma's eindelijk weer veilig de straat op na het laatavondjournaal. U zal weer kunnen rondhuppelen in stadsparken allerhande, zonder de vrees om in een met hiv besmette naald te trappen.

Dat OpenVLD Margriets vooruitstrevende ideeën niet meteen volgt, is ongetwijfeld maar een kwestie van tijd. Wie kent immers niet de voorttrekkersrol die deze onvervaarde politica binnen de blauwe partij speelt? dwars weet meer dan zeker dat de liberalen Margriet nu nog steviger aan hun boezem zullen drukken. Waar vind je immers nog iemand die zo capabel de stem van het volk vertolkt?

dwars wil Margriet bedanken voor haar moedige plan en kent haar daarom de Snor Van De Maand Maart toe. Een snor die zij niet zonder trots mag dragen, als bewijs van haar niet aflatende inspanningen om van deze wereld een mooiere plaats te maken. Beste Margriet, respect.

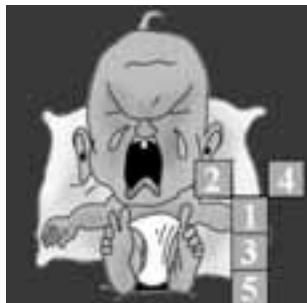
N.B. Wie verdient volgens jou De Snor Van De Maand? Laat het ons weten op dwars@ua.ac.be

land te behoeden voor spuiters, slikkers en snuivers: "We moeten gevangenis voor drugsverslaafden bouwen en die mensen behandelen en opsluiten tot ze volledig genezen zijn. En hen tijdelijk onvruchtbaar maken, zodat ze zich niet meer kunnen voortplanten."

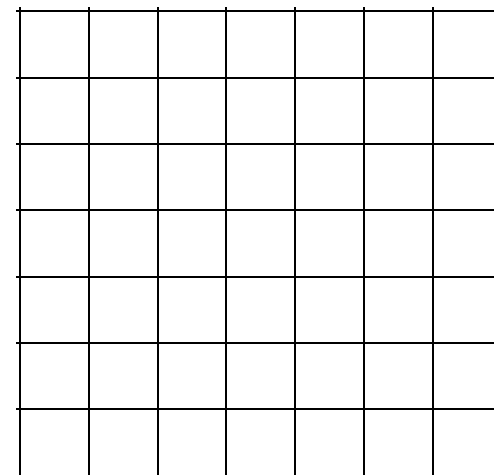
leef je uit in de pashokjes van plezier

Elk van de negen afbeeldingen bepaalt een woord. Dit woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, maar doe dit volgens de cijfertjes. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkantig rooster. Daarin vormen ze een vraag, en het antwoord daarop is exact wat wij zoeken.

Stuur uw oplossing naar dwars@ua.ac.be. Als het juist is, komt uw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschuldige hand de winnaar. Natuurlijk heeft die winnaar prijs.

Dankzij de inspanningen van de Associatie en de Stad Antwerpen zijn de cultuurcheques weer een feit. dwars geeft elke maand een cheque weg, met dank aan het departement Studentgerichte Diensten.

Oplossing dwars 35: Steven Van Herreweghe

Had het juiste antwoord gevonden en wint de felbegeerde cultuurcheque: Alice Van Goethem

W	E	L	K	E	E	X
K	E	T	N	E	T	P
R	E	S	E	N	T	A
T	O	R	I	S	D	E
S	L	I	M	S	T	E
M	E	N	S	O	P	D
E	W	E	R	E	L	D

1. Dorst

Eden 2.

3. Eminem

Pattex 4.

5. Skeletten

Sire 6.

7. Speld

Wee 8.

9. Wolkers

Filosoferen bij de herenkapper

De diepere vragen des levens stel je op de meest onverwachte plaatsen en momenten: mij overkwam het na een bezoekje aan herenkapper Hassan.

Op een regenachtige dag zat ik op de bus. Het beloofde weer een vermoeiende lesdag te worden. Dromerig staaarde ik uit het aangedampte raam, tot iets me plots in het oog sprong: in een kapperszaak waar we voorbijreden zag ik drie mannen op horizontaal uitgestrekte kappersstoelen liggen. Ze lagen daar gewoon te rusten, met de kappersschort nog rond hun nek. Een vreemde aanblik: zo had ik alleszins nog nooit bij een kapper gezeten. Ik was meer gewend aan een kapper waar oude dametjes zaten te praten over de laatste geruchten uit één of ander roddelblad, waar je nooit langer dan een halfuur bleef en je je toch nog druk maakte dat het niet snel genoeg ging. Mijn nieuwsgierige geest was geprikkeld en ik besloot deze kapper eens een kans te geven.

Ondertussen ben ik al vier keer bij de Herenkapper geweest, waar Hassan met de schaar en de eeuwige glimlach de heer des huizes is. Wie spreekt er nog over “naar de kapper gaan”? Eens je bij Hassan bent geweest, ga je niet meer naar de kapper, maar naar een verteller, een luisterend oor, een filosoof, een vriend. Je komt niet op afspraak, maar je springt gewoon eens binnen. Het eerste dat opvalt is een grote houten tafel vol kranten. De mensen zitten niet ongeduldig hun beurt

af te wachten, maar ze maken een praatje met elkaar, ze lezen een krant en ze genieten van het zonnetje dat binnenschijnt. Op zaterdagochtend liggen er zelfs koffiekoeken voor de klanten. Hassan bestelt er geen grote, maar kleintjes. “Anders durven de klanten ze niet nemen, zoals tijdens die praatprogramma’s op zondagochtend,” zegt hij. Er is ook koffie, thee of iets fris voor wie daar zin in heeft. Maar wie zich echt thuis wil voelen, moet natuurlijk ook de handen af en toe eens uit de mouwen steken. Zo stond ik tijdens mijn eerste bezoekje al na twee minuten in de keuken te helpen de glazen af te wassen. Naast kranten en lege koffietassen ligt er sinds kort ook een album vol reacties van klanten op de tafel. Een reactie die me bijbleef kwam van een man die bij zijn eerste bezoek slechts vijf minuten de tijd had voor een knipbeurt. Hij moest namelijk nog langs kantoor. “Vanaf de eerste seconden dat ik hier binnenkwam was het beter dan thuis. Wat maar vijf minuten had moeten duren, heeft liefst anderhalf uur geduurd... En God weet dat ik nog langer had willen blijven!”. Iets gelijkaardigs is ook mij overkomen. Op een stormachtige donderdagmiddag ging ik langs bij Hassan. Ik was de enige klant, dus hij nam rustig de tijd voor een babbel en een koffietje. We praatten over de dingen des levens, zijn zaak, de maatschappij, verschillende godsdiensten, enzovoort. Hij vertelde me dat iedereen altijd zo gehaast is, en stelde zich de vraag

waarom. “Het leven is al zo kort, en wij hollen van hier naar ginder. Daarom zie je bij mij geen klok hangen,” zegt hij. “Maar goed, wie gehaast is, mag dat zeggen en is even welkom.” Zelf heb ik er uiteindelijk drie uur gezeten.

Deze kapper met een visie, zoals een andere klant hem noemde, kan wel eens gelijk hebben. Een aantal vragen doken plots ook bij mij op. Waarom zijn we eigenlijk zo gehaast? Waarom moet er zo gepresteerd worden? Waarom hebben we het gevoel dat we nooit genoeg hebben? Waarom vinden we toestellen uit die ervoor zorgen dat we dingen sneller kunnen doen? We krijgen erdoor toch niet meer vrije tijd, we werken gewoon iets harder...

Na elke knipbeurt heeft Hassan de gewoonte een korte hoofdmassage te geven. Nadien gooit hij je stoel achterover zodat je horizontaal komt te liggen, om even te rusten en te genieten van de muziek. Als ik dan mijn hoofd draai en naar buiten kijk, vind ik het maar een grappig gezicht: over de Grote Steenweg, een slagader van openbaar vervoer, zie ik talloze stampvolle bussen en trams rijden. Mensen die zich allemaal van of naar hun werk haasten, hun school of iets anders. Ze zouden beter eens naar de kapper gaan.

Tekst: Wim Coreynen

De technische dienst

Niet enkel het Antwerpse straatbeeld, maar ook onze universiteit lijkt soms een permanente bouwwerf. Er is altijd wel ergens een constructie of renovatie aan de gang. Als hoofd van de technische dienst heeft Mark Verbruggen de taak om de verschillende bouwprojecten op te volgen en de technische diensten op elkaar af te stemmen, gaande van infrastructuur over onthaal tot schoonmaak. Deze burgerlijk ingenieur-architect startte zijn loopbaan in 1985 aan onze universiteit. Sindsdien lijkt de universiteit niet meer op te zijn gehouden met verbouwen. Momenteel worden de laatste puzzelstukjes gelegd voor de start van de Masteropleidingen in september. Deze zomer moet alles klaar zijn. Wat hem het meest is bijgebleven uit al de jaren dat hij hier reeds werkt, is de bouw van de Aula Rector Dhanis: het pronkstuk van de Stadscampus.

In totaal werken er tachtig personeelsleden op de technische dienst. De telefoon staat er dan ook geen minuut stil. Van de zoveelste overheadprojector die het niet meer doet tot het brandalarm: alle meldingen passeren de revue. Met professoren en studenten komt hij echter zelden in contact: "Soms bij een verhuis, maar eens die professoren op hun plaats zitten, hoor je ze niet meer!"

Tekst: Raïssa Mvuyekure

Foto: Jef Leysens

